

De Tre Kjedefledd

2/11

Odd Fellow Ordenens Magasin • 89. årgang

Ordenslokalene i Larvik

side 6

Intervju med
Stor Vakt
Geir Småvik

side 4

Den nye
Landssaken

side 10

Kunnskapsløftet
tar form

side 26

Odd Fellow Ordenen — en Orden av vår tid

Mange hevder at vårt samfunn i dag preges av en etisk bevisstgjøring. Verdier og holdninger settes på stadig flere agendaer. De fleste frivillige organisasjoner pusser støvet av sitt verdigrunnlag for å synliggjøre og bevisstgjøre sin etiske plattform. Nye organisasjoner som Global Dignity, har som hovedformål å påvirke samfunnet i en mer humanistisk retning basert på menneskeverd, menneskerettigheter og respekt. Næringslivet preges også av arbeidet med bedriftskultur, holdninger og verdier. I en tidligere utgave av De Tre Kjedeled, var det en bokomtale av Dag Andersens bok; «Det 5. trinn – veien til et nytt samfunn», der forfatteren nettopp understreker at hele vårt samfunn vil bli gjennomsyret av empatisk og etisk tenkning. Jeg hadde gleden av å besøke Europarådet i Strasbourg nå i vår, der vår tidligere statsminister Torbjørn Jagland er leder, og han kunne fortelle at menneskerettighetsarbeidet står sterkt i alle europeiske land og at Europadomstolens avsatte dommer rundt menneskerettigheter, blir respektert i alle medlemsland. Et fellestrekk ved de verdier som vektlegges og den etikk vi nå ser, tar utgangspunkt i en empatisk og humanistisk retning. Kjernen ligger ofte nær Den Gyldne Leveregel; «Vær mot andre som du vil at de skal være mot deg og dine.» og det er lett å se at Ordenens grunnprinsipper og verdifundament er sentrale i den etiske vekkelse vi nå opplever.

Hva innebærer dette for Odd Fellow Ordenen? For det første så viser det at våre verdier, ritualer og budord er like aktuelle i dag som den gang de ble skrevet. Vi er en tidsaktuell Orden. For det andre utfordrer det oss til å være bevisst våre verdier. Et samfunn der den etiske bevissthet er økende betyr også at det stiller enda sterkere krav til oss om å kjenne vårt verdifundament, se dybden i våre ritualer og i praksis etter beste evne etterleve budordene og Ordenens etiske fundament. Det er når våre ritualer blir tolket og forstått, og når vi forstår at ord ikke er nok når det gjelder begreper som Vennskap, Kjærlighet og Sannhet at Ordenen blir levende og gir meningsfulle bidrag til enkeltindivider og samfunn.

Kunnskapsløftet er et løft båret oppe av en visjon om at våre ritualer og budord skal gi oss sterke impulser til å leve mer meningsfulle liv. Vennskap, Kjærlighet og Sannhet skal være levende realiteter og ikke døde floskler. Tro, Håp og Barmhjertighet må gjerne være ord også på papir. Men det er når vi setter meningen med Ordenen ut i levende liv at andre mennesker kan få en opplevelse av dem.

Vi trenger en etisk vekkelse i vår Orden, pusse vårt rituelle arvesølv, få frem glansen og dybden i våre ritualer og synlig-

Foto: Sturlason

gjøre vår etiske plattform. Jeg ønsker at hvert logemøte i Odd Fellow Ordenen skal gi den enkelte søster og bror impulser og kunnskap slik at den enkelte kan reflektere over sine handlinger, deres konsekvenser og hva som skal til for å føre et mer etisk bevisst liv.

Fra høsten av skal nye valgte embedsmenn overta ledelsen i logene. Vi vet at embedsmennene med Overmester i spissen, er Ordenens viktigste kulturbærere. Et godt embedsskollegium er grunnlaget for en god utvikling i den enkelte loge. For Ordenens ledelse er den viktigste satsingen og investeringen, å gjøre de nye embedsskollegiene gode. Kurser, trening og veiledning har den høyeste prioritet fra Storlogens valgte og utnevnte embedsmenn denne høsten.

I arbeidet med Kunnskapsløftet er også leirarbeidet et satsingsområde og målet er at leiren skal gi en ny dimensjon og en ekstra kilde til etisk inspirasjon og refleksjon. Storlogen ønsker sammen med de nye Hovedmatriarker og Hovedpatriarker å skape en ny giv og et løft i leirarbeidet.

Det etiske fokus i Ordenen er ikke bare tema i Norge. Jeg merker meg med stor interesse at den sveitsiske Stor Sire, Jean Wenger, tar til ordet for at alle jurisdiksjoner i Europa hvert år skal fordype seg i en felles etisk utfordring, drøfte denne inngående og informere hverandre om sine konklusjoner og synspunkter. En ide jeg varmt støtter og som jeg tror kan være med på å skape et etisk fellesskap og løfte Ordensarbeidet i Europa.

Morten Buan

Jeg – en Odd Fellow?

Hvorfor er jeg en Odd Fellow? Fra tid til annen stiller vi oss vel dette spørsmålet, og det bør vi nok også gjøre. Jeg tror det er nyttig for å minne seg selv på hvorfor en valgte å gå inn i Ordenen, og ikke minst, hvorfor en valgte å bli der.

Svarene kan vel variere noe, men for meg har det å kunne identifisere meg med verdigrunnlaget vært viktig. Ordenens lære, dens målsetting og idealer betyr noe i livet mitt.

Gjør så dette meg til en Odd Fellow? Nei, ikke med mindre jeg greier å omsette ord til handling. Fra mange av de som melder seg ut av Ordenen, får vi høre at det er for stort sprik mellom liv og lære. Det kan sikkert være riktig, men vi er som alle andre, mennesker på godt og vondt. Vi har imidlertid sagt ja til et redskap som skal hjelpe oss til å bli bedre medmennesker. Det ligger der og kan tas i bruk av oss. Vi møtes av mange fine ord som stiller krav til oss.. Budordene våre, for eksempel:

*Du skal besøke de syke,
hjelp de trengende,
begrave de døde
og oppdra de foreldreløse*

Er de gamle fraser vi drar med oss uten å tenke mer over innholdet? Jeg håper ikke det, men det er ikke alltid like lett å finne tid i en travel hverdag til å dekke disse sosiale kravene.

Nå ligger vi i startgropa i forhold til ny Landssak. Valget av SOS-barnebyer aktualiserer budordene, og gir oss en flott mulighet til å gjøre ord om til handling. Med kreativitet og innsats skal vi nå det målet vi setter oss. Jeg gleder meg til å ta fatt!

Å være en Odd Fellow handler også om å være en del av, og ta vare på lange og gode tradisjoner. Dette må ikke bli en

Foto: Sturlason

sovepute. Tradisjoner kan lett bli et anker i stedet for et ror som kan lede oss riktig fremover. Vi har en tendens til å si: Sånn har vi alltid gjort det.

Noen tradisjoner er det viktig å verne om, men ikke alt er like verneverdig! Vi kan nok bli flinkere til å lytte til gode innspill og være villige til å endre oss. Jeg snakker ikke nå om ritualene våre. De er for meg grunnfjellet og skal få lov til å være det. Men, på mange andre områder kunne vi nok ha godt av å tenke nytt.

Vi har lagt bak oss en vår med valg i loger og leire. Jeg gratulerer alle dere nye embedsmenn og ønsker dere lykke til med arbeidet. Dere skal nå forvalte tradisjonene våre på best mulig måte. Det er et stort ansvar å gjøre dette slik at loger og leire fungerer så godt at alle trives og kan si når de går hjem, at dette var et godt møte. Som embedsmenn skylder vi våre brødre og søstre å være så godt forberedt at vi kan yte vårt beste. Det gir kvalitet. Det er også å være en Odd Fellow.

Vi står forhåpentlig vis foran en lang og god sommer. Tradisjonen tro legger vi logesakene til side, logelivet tar ferie. Det er tid for å hygge seg med venner og familie, reise, gjøre andre ting enn det daglige. Ikke alle kan nyte dette på samme måte, så det er rom for å være medmenneske, rom for å være en Odd Fellow!

Ha en riktig god sommer!

Tove Aalborg
Dep. Stor Sire

Innhold 2/11

Stor Sire har ordet	2
Deputert Stor Sire Per-Arne Vidnes	3
Intervju med Stor Vakt Geir Småvik	4
Rebekkaloge Deborah 50 år	6
Briskeby skole	8
Ny Odd Fellow barneby i Malawii	10
Sam Johnson – et hundreogfemti- årsminne	12
Jokebed – en fascinerende kvinneskikkelse	14
Ordenshuset i Larvik	16
Intervju med Eks Stor Sire Oddvar Granlund	18
To DSS'er om arbeidet	20
Kunnskapsløftet tar form	22
Den haandskrevne avis/Knut Noer	24
HP – det første møtet	26
Det gråtende dyret	28
Bokanmeldelse	29
Kunsten å være voksen	30
Memento Mori	32
Akademiet institueres	34
Oslo Rebekkaforening er stiftet	36
Etisk aften i Jeløy kirke	38
En vaffelstekende Stor Sire	40
Regalier – et ord som ikke finnes	41
Odd Fellow Torget	42
Odd Fellow Utstyr	44
Kjære leser. . .	46
Viktige telefoner	47
Baksiden	48

INTERVJUET:
STOR VAKT GEIR SMÅVIK

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

Geir Småvik har tatt sine første skritt inn i Storlogen da han ble Stor Vakt etter Storlogemøtet i 2010. Men sine femti år på nakken har han allerede vært medlem av Odd Fellow Ordenen i nesten halve livet. Han ble medlem 28 år gammel og merket raskt at dette ville være noe å bruke tid på. Han har allerede hatt en rekke embeder i loge og leir. Hans loge er nr. 3 Eystein og leiren er nr. 6 Trøndelag. Nå går han inn i sin første periode som Hovedpatriark i leiren, samtidig med at Storlogen har varslet et kunnskapsløft for Leir-institusjonen. Og da passer det jo godt at Geir Småvik også er medlem av Nevnd for kunnskapsløftet.

Våre liv er sams

– Hvordan kom du i kontakt med Odd Fellow Ordenen, Geir Småvik?

Jeg er født og oppvokst et sted som heter Råkvåg ute på Fosenhalvøya i Trøndelag. Og i ei bygd som var preget av landbruk, fiske og noe verftsvirksomhet var det ikke plass til noen verdibærende Orden. Så noe slikt fantes ikke. Det var først da jeg i en periode jobbet i Felleskjøpet at jeg fikk en sjef som jeg så mye opp til både som fagmann og menneske. Han het Engel Brattseth. Vi kom til å snakke mye sammen. Etter hvert ble jeg klar over at han var medlem av Odd Fellow Ordenen, og jeg ble nysgjerrig på hva det var for noe. Gjennom våre samtaler overbeviste han meg om at jeg ville ha glede av Ordenslivet og at

Ordenen kanskje kunne få glede av meg. På den tiden ble han alvorlig syk. Og i slutten av en helg skulle jeg besøke ham og også gi ham blomster fra arbeidsstedet. Jeg kom til sykehuset om kvelden, og vi snakket ganske lenge, ikke minst om de verdiene Ordenen sto for. Den natten døde han, slik at jeg var den siste som hadde noen samtale med ham. Det ble en ganske sterk opplevelse på flere plan. Men da var jeg allerede så tent på å bli medlem at jeg selv tok kontakt, og jeg fikk min utmerkede fadder, Sverre Larsen, til å påta seg fadderoppdraget.

– Så det var med overbevisning at du ble resipert?

Ja, Engel Brattseth la ikke fingrene

pill med andre

imellom når det gjaldt å holde Ordenens verdier og forpliktelser opp for meg. Jeg ble ikke invitert til noen koseklubb eller et sted for ukentlig underholdning. Men det var min interesse for nettopp dette å gjøre noe for andre som var det jeg var opptatt av. Kose seg kan man gjøre så mange steder, men å være med på noe som gir det en stadig påminnelse om dine medmenneskelige forpliktelser, er noen ganske annet.

– Synes du Ordenen lever opp til det?

Ser vi på ritualer, formålsparagraf og budord er jo alt i sin skjønneste orden. Men med 24.000 mennesker og langt over tre hundre Ordensenheter er det vel ikke sikkert at man er like tydelig på hva Ordenens oppdrag til en hver tid er. Det er jo lett å spørre hva som skal sitte igjen hos folk etter å ha møtt en Odd Fellow? Jeg tenker på det en gang i mellom. Skal vi se en mann eller dame med en litt spesiell ring? Eller skal man merke seg et menneske som oppfører seg annerledes, viser omsorg, omtanke og er interessert i andre?

Vi har jo en formålsparagraf som er ganske forpliktende for oss alle. Formålsparagrafen formulerer blant annet at «ord ikke er nok». Dette betyr ganske enkelt at vi alle må handle i samsvar med vår Ordens vesen. Og på dette område kan vi alltid bli bedre – alltid!

– Har du noe du gleder deg over i denne sammenheng?

Ja, jeg gleder meg over at Trondheimslogene – alle som en – stiller på turnus en dag i uken i et prosjekt i Fru kirke i Trondheim. Der er kirken åpen hver dag fra klokken åtte om morgenen til klokken atten om kvelden, og døgnet rundt i helgene. Der kan alle mennesker stikke innom til samtale, en kopp kaffe og noe enkelt å bite i. Og om vinteren kan man ikke minst varme seg der. På en dag kan det være mer enn to hundre mennesker innom fra alle samfunnslag og alle land. Turister og utlendinger er ikke minst nysgjerrige på dette.

For mitt eget vedkommende har jeg hatt sterke opplevelser i denne tjenesten. Jeg tenker på en eldre kvinne som i tidligere år hadde gjort en flott innsats i samfunnet, men som nå hadde svært lite å rutte med. Hun hadde sittet ensom med et ødelagt fjernsyn i julen, og hadde holdt sengen på grunn av kulde og mangel på ved. I Fru kirke stakk hun innom for å få noen å snakke med.

Ensomheten gnager og den kan ikke bøtes på uten at enkeltmennesker gjør en innsats.

Du snakker ikke med en leilighet eller et fjernsyn, men du kan snakke med et medmenneske. At tiltaket i Fru kirke er viktig for mange i Trondheim er jeg sikker på. Men det er kanskje enda vikt-

igere for de Ordensmedlemmene som deltar. Vi lærer alle hele tiden den leksen at «det kommer ikke noe i en lukket hånd». Det er altså viktigere å gi noe enn å få. Og det er ved å gi at man får.

– Du bruker mye tid på Ordenen, skjønner jeg.

Ja, jeg bruker tid på det jeg synes er viktig. Og det gjør vi alle. Min gamle bestemor sa alltid at «Der det er vilje, er det vei!» Det er utrolig hva vi kan få gjort hvis vi vil noe. Og det er ikke nødvendig at alle Ordensmedlemmer vil eller gjør det samme. Vi må lete etter våre altruistiske talenter. Noen arbeider best i flokk, mens andre arbeider best alene. Men det viktige er at vi bruker vår vilje til å gjøre noe på de områder hvor vi har de beste evner.

Ordenen er et dannelsesverksted. Arbeider vi med ritualer og grader, blir vi preget, langsomt og sikkert.

Derfor gleder jeg meg over å kunne være fadder for mennesker som er opptatt av å utvikle seg til «å blir bedre og mer menneskekjærlige». Blir vi det, blir vi også gjerne mindre selvopptatte. »Og blir vi mindre selvopptatte, gjør vi mer for andre!» sier Geir Småvik i det han forsvinner ut hotell døren for å riste ut melkesyren av leggene etter en lang flyreise hjem fra Brasil.

Rebekkaloge nr. 27 Debo

6

Bergen fikk sin første Rebekkaloge 20. november 1921 med institueringen av Rebekkaloge nr 5 De Syv Stjerner. Da hadde byen allerede hatt en Odd Fellow loge fra 1918 med loge nr. 4 De Syv Fjelde. Frem til 2. Verdenskrig hadde Ordenen bare disse to logene i Bergen. I 1946, kom neste Odd Fellow loge, i 1949 den andre og i 1956 den tredje med henholdsvis loge nr. 21 Fraternitas, nr. 25 Sam. Johnson og nr. 50 Bergensiana. I dag har Bergen fire Odd Fellow loger, tre Rebekkaloger, en Odd Fellow leir og en Rebekkaleir.

Logen ble stiftet etter at fem søstre, Aasta Tvedtnes, Hildur Brekke, Aslaug Værø, Wally Molle og Anne Kristine Holm kom sammen for å stifte en Rebekkaforening. Da foren-

ingen formelt ble dannet 11. januar 1960 ble følgende styre valgt:

- **Formann Ingrid Kaspersen**
- **Nestformann Esther Songstad**
- **Sekretær Aasta Tvedtnes**
- **Kasserer Aslaug Værø**
- **Arkivar Wally Molle**

Antall medlemmer i foreningen økte. De nye medlemmene fikk innføring i det rituelle Logearbeidet i vår moderloge nr. 5 De syv Stjerner. Da Rebekkaloge nr. 27 Deborah ble instituert 26. februar 1961 hadde den totalt 32 medlemmer. Chartermedlemmer ble: Ingrid Kaspersen, Aasta Tvedtnes, Esther Songstad, Solveig Kaspersen og Hildur Brekke. Det første Embedskollegiet besto av Eks OM Ragna Steen, OM Ingrid Kaspersen, UM Aasta Tvedtnes, Sekretær Esther Songstad, Kasserer Ingeborg Winther og Skattmester Aslaug Værø.

Av de fem Chartemedlemmene er én fortsatt i live. Det er Eks DDRP Esther Songstad. Hennes 60 års medlemskap i Odd Fellow ordenen ble markert 2. februar 2010. Siden Rebekkaloge nr 27 Deborah ble instituert har det vært avholdt 865 møter. I dag har Logen ca. 100 medlemmer.

Navnevalget

Rebekkaloge nr. 27 Deborah har sitt

navn etter Deborah som er omtalt i Dommernes bok i Det Gamle Testamente. Hun satt ofte under det palmetreet som ble hetende Deborapalmen og skiftet rett mellom Israels folk. Av de fire dommerne israelitterne hadde før de fikk en konge, var Deborah den eneste av dem som var kvinne. Hun må derfor ha vært en usedvanlig og sterk leder. Hun er avbildet på Logens emblem.

Utadrettet sosialt arbeid

Rebekkaloge nr. 27 Deborah har i alle år hatt som hjertesak å arbeide for langtidspasienter i psykiatrien. Tidligere inviterte vi en gang i året noen av disse til sammenkomst i Ordenshuset. Det var servering av mat og drikke og utlodning der alle fikk gevinster. Gjestene bidro gjerne med underholdning. I tillegg bevilget Logen alltid pengegaver til den samme brukergruppen.

På grunn av omstrukturering i helsevesenet ble det vanskelig å videreføre dette arbeidet. Men logen har nå funnet et nytt satsningsområde, også dette innenfor psykiatrien.

I tillegg bidrar logen til Sam Prosjekts arbeid ved Haukeland Universitetssjukehus.

Deborah fyller femti år

Bilde 1: OM Magny Soltvedt holder jubileumstalen.

Bilde 2: OM Magny Soltvedt sammen med Dep. SS Tove Aalborg og DSS Grethe Isdahl.

Bilde 3: Eks OM Sylvelin Aardal, Loge nr 57 Røsslyng, Storrepresentant Solveig Haugsnes, Loge nr 97 Lanternen, Eks Storrepresentant Karen Johanne Rasmussen, Loge nr 5 De syv Stjerner, Eks DSS Eva Johnsen og Eks DSS Åse Karin Ellingsen.

Bilde 4: Pia Nilsen underholdt oss med vakker sang.

Forberedelse til jubileet

Logen har lenge forberedt seg til jubileet. Jubileumskomiteé ble oppnevnt i 2009. Den besto av: Eks DDRP Wenche Fahlvik Pettersen, DSS Grethe E. Isdahl, Eks OM Rosa Jensen, Eks OM Aina Marthinsen, OM Magny Soltvedt, UM Marit Strandborg Eeg og søster Brita Reisæther Instebø. Komiteen hadde jevnlig møter fram til selve markeringen.

I tillegg til planlegging av jubileet ble det også utarbeidet festskrift som bl.a. inneholder deler av logens historie.

I forkant av jubileet ble det avviklet et lotteri, der flere av søstrene ga gevinster og mange kjøpte lodder. Inntekten fra lotteriet gikk bl.a. til jubileumsgave. Gaven ble delt mellom Sydnes Dagsenter, et senter for psykiatriske pasienter som bor hjemme, og SOS Barnebyer, øremerket den norske Barnebyen som ligger i umiddelbar nærhet Til Odd Fellow huset i Bergen.

Og så kom selve jubiléet

Selve Jubileet ble markert med Festloge. Til stede var 59 Embedsmenn og søstre fra Rebekkaloge nr. 27 Deborah. Det var også 25 gjester til stede, blant annet Dep. Stor Sire Tove Aalborg, DSS Grethe E.

Isdahl og representanter for Rebekkalogene og Rebekkalorene i Distrikt nr. 3. Festlogen ble gjennomført på en verdig måte, og som avslutning ble spillet «Rebekka som gammel» fremført.

Odd Fellowkoret bidro med sang for gjester og søstre før vi satte oss til bords til Festbankett. Str. Mary A. Raa innledet taffelet med jubileets prolog som hun selv hadde ført i penn. Hun hadde mange gode og slående poeng – til glede for alle tilhørerne. Dep. Stor Sire Tove Aalborg utbragte HM Kongens skål. CM Gerd Misje Lund ledet bordsetet.

Stemningen ved bordet var høy og det var tydelig at alle koste seg. Med flotte kelnerer / brødre fra Odd Fellowlogene i Bergen ble ikke stemningen mindre. Dep. Stor Sire Tove Aalborg holdt velformulert tale der hun ønsket til lykke med jubileet, hilste fra Storlogen og overrakte gave.

DSS Grethe E. Isdahl holdt tale der hun la vekt på Logens utvikling i Bergen. Som avslutning hilste hun fra Rebekkalogene og Rebekkalorene i Distrikt nr. 3 og overrakte gave fra disse. Logens egne søstre hadde også gitt gaver i forbindelse med jubileet.

OM Magny Soltvedt holdt Jubileumstalen der hun hadde inkludert Eks DDRP Esther Songstads prolog fra den gang logen ble stiftet.

OM Inger W. Fjermestad fra Rebekka-

loge nr. 5 De syv Stjerner, vår «moderloge» takket for maten.

Så var det vakker sang av Pia Nilsen som hadde medbragt pianist.

Kvelden ble avsluttet med kaffe og flotte kaker som var bakt av logens søstre.

Alle var enige om at det var en flott og verdig markering av Rebekkaloge nr. 27 Deborahs 50 års jubileum.

Tekst: OM Magny Soltvedt og Sekretær Ingerid Stegen

Foto: Sekretær Ingerid Stegen

Å sitte eller ikke s

8

Briskeby videregående skole i Lier er ikke helt som alle andre videregående skoler. Den har ikke mer enn om lag femti elever. Disse er derimot tunghørte som de liker å kalle seg selv. Alternativet er å kalle seg hørsels-hemmet. Men elevene opplever seg ikke som særlig hemmet, men de hører dårlig. Høreapparater og ulike tekniske løsninger er derfor en del av dagliglivet sammen med ferdigheter som munnnavlesning og kroppsspråktolkning. Skolen organiseres også litt annerledes enn andre videregående skoler. De femti elevene er fordelt på ni klasser, og fagene spenner fra allmennfag til yrkesfag. De Tre Kjedeled har hatt en samtale med Vigdis Lygren som er adm. direktør for hele skolekomplekset.

– Hva slags skole er dette, Vigdis Lygren?

Det er en skole som ble opprettet så tidlig som i 1956 av Hild Ingemann Knutzen. Hun var en pionér i arbeidet for at tunghørte skulle få utdanning og en plass i samfunnet. Skolen er en privatskole, selv om arbeidet helt klart må sies å være et offentlig ansvar. Å ha sansetap i tidligere tider, satte en raskt utenfor det pulserende arbeids- og samfunnsliv. Dette har så klart noe både med menneskesyn å gjøre og med hvilke ressurser et samfunn har. I dag er det betydelig annerledes enn da Hild Ingemann Knutzen startet opp sitt arbeid. I dag tilrettelegges arbeids- og samfunnslivet slik at flest mulig kan delta. Men det betyr ikke at skolegangen er like godt tilrettelagt for eksempelvis tunghørte. En ting er selve undervisningen. Noe ganske annet er alt ekstrautstyr som skal til for at våre elever skal kunne få samme tilbud som dem som hører normalt. Vi trenger mer enn klasserom. Vi trenger små klasser for at kommunikasjonen skal bli god. Det er nettopp disse anderledeshetene som gjør at vi kan gi våre elever et likeverdig tilbud.

– Får dere de midler dere trenger?

Både ja og nei. Vår utfordring er at vi trenger utstyr som andre skoler ikke trenger. Er du tunghørt, trenger skolen en betydelig tilrettelegging i form av hørselsteknisk utstyr. Vi kan ikke bare ha et klasserom og en tavle, men vi må ha en mengde tilleggsutstyr for at elevene skal få utbytte av undervisningen. Dette sliter vi virkelig med å skaffe oss. Jeg kan nevne også et blodferskt eksempel. Våre elever er spredd på en rekke skoler når det gjelder yrkesutdanning. Skolene som våre elever

får yrkesfaglig undervisning på ligger rundt om i store deler av Buskerud. For å komme til og fra disse skolene, må elevene ha en rekke former for transport, ikke minst offentlig transport. Men med offentlig transport som eksempelvis tog, kommer de ikke lenger enn til Drammen. Der må de hentes med bil og kjøres til Briskeby skole hvor de også bor. Da må skolen ha transportmuligheter i form av bil. Men bil hører ikke hjemme på budsjettplanen for videregående skoler. Og da faller vi mellom to stoler. Vi må rett og slett ha mer penger enn andre for å drive som andre.

De offentlige skolebudsjetter er der for å løse de oppgavene som er preget av elevenes likhet over hele landet. Vår utfordring er elevenes forskjellighet. Å være tunghørt er den store forskjellen for våre elever.

– Men dere trenger mer enn teknisk utstyr og transport?

Ja, klasserommene fungerer annerledes for våre elever enn for andre. Mens andre elever sitter og følger med en lærer og på en tavle, skal våre elever anvende en rekke hjelpemidler og kommunisere med hverandre. Det forutsetter blant annet en helt annen stoltype enn det som brukes i vanlige klasserom.

– Og disse stolene hjalp Odd Fellow Ordenen til med?

Ja, la meg først nevne bakgrunnen. Våre elever må ha ganske spesielle stoler i klasserommet. De skal ikke bare se på læreren, men de må snu seg for å se på hverandre, det å bevege seg fra forskjellige tekniske hjelpemidler og i det hele tatt være i bevegelse. Der andre elever skal sitte stille, skal faktisk våre elever gjør det motsatte. Det krever at de har spesielt utformede stoler, og de koster ganske mye penger.

I omlag to år tok elevene dette opp i Skolestyret gjentatte ganger. Elevrådsformannen, Kamilla Sølyst Bjølseth, var en pådriver for å få gjort noe, og elevene hadde selv tatt initiativ til å innhente priser og anbud på trede stoler. Men rektor Berit Elisabeth Tollefsen kunne bare toe sine hender. Det fantes ikke budsjettmidler til stoler som kostet nærmere to tusen kroner stykke.

– Er det virkelig så trange budsjetter at dere ikke kan kjøpe inn høyst nødvendig utstyr?

**Jorden kan du inte göra om.
Stilla din häftiga själ!
Endast en sak kan du göra:
en annan människa väl.
Men detta är redan så mycket
att själva stjärnorna ler.
En hungrande människa mindre
betyder en broder mer.**

Stig Dagerman, 1954

sitte. . .

Ja, vi lever på sparebluss i så måte. Og dette visste elevene svært godt slik at det var ikke noen protest i ønsket om nye stoler, men et brennende ønske. Elevene viste pågangsmot, og fikk et anbud som presset prisen på tredivetusen kroner ned til tusen kroner stykke. Men selv med en reduksjon på tyve tusen kroner hadde rektor ikke muligheter til å finne dekning over budsjettet.

– Hva skjedde så?

Skolen har ikke noen rik onkel eller tante i Amerika, så vi begynte å spørre om det var noen steder hvor vi kunne få en gave til dette desperate behovet. Men slike kilder vokser ikke på trær og det er mange om benet. Da var det tanken om Odd Fellow Ordenen dukket opp. Selv er jeg Rebekka-søster, men jeg har aldri tenkt på Ordenen som noen finansieringsmulighet i så måte. Men vi fikk informasjon om det gikk an å søke et fond i Odd Fellow Ordenen.

– Hvem søkte da?

Ja, igjen var det elevene med sin driftige elevrådsformann, Kamilla Sølyst Bjølseth, som skrev og sendte en søknad. Den ble sendt med den tanken at «det er von i hangende snøre». Og gleden var ganske overveldende da vi fikk kr. 30.000 fra Ragnhild Reuterdals legat, et legat hvor Storlogens valgte embedsmenn utgjør legatstyret.

Så ved juletider kom stolene på plass, og arbeidsmiljøet er blitt mye bedre, og vonde rygger og slitenhet er byttet ut med læreglede.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Bilde 1: Rektor Berit Tollefsen med leder Kamilla Sølyst Bjølseth og nestleder i elevrådet.

Bilde 2: Leder av elevrådet Kamilla Sølyst Bjølseth.

Bilde 3: Administrerende direktør for Briskeby videregående skole – Vigdis Lygren.

Ny Odd barneby i Mal

Formålet for vår nye landsak og for samarbeidet med SOS-barnebyer blir en ny SOS-barneby i Malawi i Afrika. Odd Fellow-barneby nr 2 planlegges for å hjelpe bortimot 3000 foreldreløse og trengende barn, både i barnebyen og i lokalsamfunnet utenfor. «Prosjektet er en stor og viktig utfordring for Odd Fellow Ordenen og vår felles evne til å skape utvikling og forbedring for foreldreløse barn og trengende barnefamilier», sier Stor Sire Morten Buan.

En SOS-barneby med programmer innen omsorg, utdanning, helse og styrking av barns rettigheter. Målet er å gi barn et trygt hjem – enten i egen familie eller i en SOS-familie – slik at de utvikler seg til selvstendige voksne som bidrar til samfunnet sitt.

- SOS-barneby for 150 barn
- SOS-familieprogram for 2000 barn
- SOS-barnehage for 90 barn
- SOS-skole for 360 barn inkl. tilpassede klasser for i alt 40 barn med spesielle behov
- SOS-yrkesskole for 160 ungdom

Malawi

- Befolkning ca. 15 mill.
- Forventet levealder: 54,6 år
- Spedbarnsdødeligheten: 71 per 1000 levendefødte
- Fødselsrate: 5,6 barn per kvinne
- Analfabetismen blant befolkningen over 15 år: 35,9%
- Nr. 153 av 169 på FNs Human Development Index
- Antall foreldreløse : 1,1 million hvorav 37% av disse skyldes AIDS

Odd Fellow Malawi

Den nye Odd Fellow-barnebyen skal bygges helt sør i Malawi, et sted som heter Ngabu i Chikwawa distriktet. Behovet for den nye SOS-barnebyen er enormt. De foreliggende planer opererer med bortimot 3000 tilgodesette foreldreløse barn og trengende barnefamilier i lokalsamfunnet.

Selve barnebyen vil bestå av 15 familiehuse og gi et trygt hjem til 150 barn. I SOS-malawi vurderes nå muligheten av å bygge barnebyen integrert i annen bebyggelse som alternativ til å bygge familiehuse i et samlet tunområde. Fordelen er bedre integrering i lokalsamfunnet. Men det er foreløpig ikke tatt noen beslutning. SOS-malawi vil blant annet studere erfaringene med integrerte barnebyer i Sør Afrika.

I tillegg til selve SOS-barnebyen planlegges et familieprogram for 2000 trengende barn og deres familier i lokalsamfunnet rundt barnebyen. Familieprogrammet har som mål å hjelpe

trengende barnefamilier slik at også flest mulig barn i lokalsamfunnet får et trygt hjem. Dette gjøres i første omgang ofte gjennom nødhjelp, senere gjennom jordbruksopplæring og yrkesopplæring for familieforsørgerne og skolegang for barn og ungdom.

Det skal også bygges en SOS-barnehage for ca 90 barn, en grunnskole for 360 elever og en yrkesskole for 160 elever.

Hele det nye prosjektet er i støpeskjeen og det er planlagt for byggestart imot slutten av 2012.

«Situasjonen for barn i Malawi og prosjektets dimensjoner viser hvilket enormt behov det er for våre verdier om Vennskap, Kjærlighet og Sannhet», understreker Stor Sire Morten Buan. «Vår evne og vilje til å praktisere nestekjærlighet og den gyldne leveregel har fått en stor utfordring, men jeg er overbevist om at alle søstre og brødre vil gjøre sitt for at den nye Odd Fellow-barnebyen vil bli en realitet og et godt vitnesbyrd om betydningen av Vennskap, Kjærlighet og Sannhet,» fremhever Stor Sire Morten Buan.

SOS-barnebyer i Malawi

SOS-barnebyer i Malawi driver i dag 3 store SOS-barnebyer. Den første ble bygget i Lilongwe i 1994. Den andre kom i Mzuzu i 2002 og den tredje som er norsk finansiert ble bygget i Blantyre i 2007. Den nye SOS-barnebyen bygges etter samme modell som de tre andre, med unntak av at det ikke bygges en medisinsk klinikk. Det skyldes at i Ngabe finnes det allerede en medisinsk klinikk.

12

SAM. JOHNSON

– et hundreogfemtiårsminne – 1861-2011

Denne artikkelen omhandler vår første Stor Sire, Samuel Johnson. Artikkelen sto i Norsk Odd Fellow Blad i august 1961 og er skrevet av Ordenens mangeårige historiograf, Ludvig Daae Caspersen. Nå arbeides det med en biografi om Samuel Johnson, og i den forbindelse kan det komme frem nye og ukjente opplysninger. Men Daae Caspersens artikkel er levende og informativ også femti år etter at den ble skrevet.

Den 20. mai i år var det hundrede år siden den første norske Stor Sire, Sam. Johnson, ble født. Han var sønn av sokneprest Anton Kr. S. Johnson. En av hans onkler var den meget kjente, strengt ortodokse teolog professor Gisle Johnson. To av hans brødre var også teologer, og når en så er oppmerksom på at hans svoger var den kjente liberale teolog Gleditsch som senere ble biskop i Oslo, forstår vi at han hadde nær tilknytning til begge de stridende leire blant norske teologer ved århundreskiftet. Når vi samtidig nevner at han var fetter av forfatteren Alexander Kielland, ser vi at han hadde sin rot i et av disse typisk intellektuelle miljøer som betød så meget for norsk kulturutvikling i forrige og i begynnelsen av dette århundrede.

Han var vokst opp i Lilleelvedal hvor faren var sokneprest, og i 1884 tok han juridisk embetseksamen. Etter å ha

vært edsvoren fullmektig i Elverum nedsatte han seg som praktiserende sakfører i sine barndomstrakter med kontor i Tynset. Her virket han

til han i 1899 slo seg ned som advokat i Oslo hvor han så virket til sin død i 1928.

Med sine allsidige interesser og sitt vinnende vesen, ble han meget tidlig en populær skikkelse i tynsettraktene hvor han særlig stilte seg til disposisjon for den frisinne ungdomsbevegelsen. I ungdomslaget «Bredablikk» satte han i den grad spor etter seg at han etter å ha fraflyttet distriktet etterhånden ble litt av en legendarisk skikkelse. Så sent som i 1920 rettet ungdomslaget en inntrengende henstilling til ham om å komme som hovedtaler på sommerstevnet, vel vitende om at han ville bli stevnets «hovedtrekkplaster».

Det ble imidlertid Odd Fellow Ordenen som fikk nytte godt av det meste av

Foto: Jon Esben Johnsen

SON

hans arbeidskraft og interesse. Den 6. mars 1907 ble han innviet i ordenen i København, og allerede den 18. februar 1908 fikk han med fribrev fra den danske storloge stiftet loge nr. 1 Norvegia i Oslo og han påtok seg vervet som dens første OM. Den 28. mai året etter stiftet han Rebekkaloge nr. 1 Sct.a Sunniva, også i Oslo. Etter en «modningsperiode» på 5 år ble så Odd Fellowloge nr. 2 Eidsvold og Rebekkaloge nr. 2 Urania stiftet i 1913. Nå begynte en rivende utvikling. Hittil hadde ordenen bare virket i hovedstaden, men nå ble arbeidet, takket være en strålende innsats av Sam. Johnson som foredragsholder og agitator tatt opp rundt om i landet og i 1920 var der foruten de to nevnte rebekkaloger i Oslo 10 Odd Fellowloger og en leir.

Tiden ble nå ansett for moden for egen norsk storloge, og denne ble stiftet den 7. august 1920 og som selvskreven

Stor Sire samlet man seg om Sam. Johnson. I den forløpne 10 års periode hadde han så å si vært sjelen i alt Odd Fellowarbeid i vårt land. Rikt utrustet som han var, intelligent, kunnskapsrik og med lyriske såvel som oratoriske evner var hans karakteristiske skikkelse nesten alle steds nærværende når noe skjedde innenfor Ordenen.

Han var ikke bare en glimrende leilighetstaler, men han hadde også evnen til å smitte sine tilhørere med den samme begeistring som han selv følte for ordenen og dens idealer, noe som selvfølgelig i høy grad kom ordensarbeidet til nytte i disse grunnleggende år.

Med sine sterke etiske interesser så han allerede som forholdsvis nytt ordensmedlem at tiden måtte være inne til en viss fornyelse av ordenens arbeidsmåte. Da han var blitt opptatt i rebekkalogen i København fikk han derfor den danske Stor Sire Petrus Beyers tillatelse til å utarbeide forslag til nytt ritual for rebekkalogene. Beyer ble så begeistret for resultatet at han tillot dette ritual benyttet første gang ved institueringen av Rebekkaloge nr. 1 Sct.a Sunniva i 1909, og samme år ble det gjort gjeldende for rebekkalogene i Danmark og Island hvor de stort sett uforandret fremdeles brukes. Tidligere hadde disse loger bare én grad, men han innførte en innvielse og i tillegg til denne tre trinn. (Til tross for at ritualet har Suverene Storloges sanksjon, har fremdeles rebekkeloger i de øvrige land hvor slike loger finnes, bare en grad). Etter at vi hadde fått egen storloge omarbeidet han også i noen grad de danske ritualer som til da hadde vært brukt uforandret i de norske Odd Fellowloger. Stort sett fulgte han de gamle ritualer som i sin tid var utarbeidet av den danske kunstner, forfatteren Ernst van der Recke, men i tillegg til dette foretok han en radikal forandring av de løfter ordensmedlemmene skulle avlegge. Med disse løfter hever han så å si hele vår orden opp på et høyere plan.

Disse løftene ble også umiddelbart etterpå vedtatt av den danske storloge for logene i Danmark og Island. Riktignok har Danmark i 1951 omredigert løftene noe, men ånden fra Sam. Johnson er der fortsatt, og enhver som trekker en sammenligning med tilsvarende løfter i andre land hvor vår orden arbeider, blir full av respekt for mannen som med så enkle midler kunne legge vilkårene til rette for en rik etisk utvikling av vår orden.

Opprinnelig var jo Odd Fellow Ordenen såvel i England som i Amerika, nærmest en gjensidig hjelpeorganisasjon. Den danske Stor Sire, Petrus

Beyer, innså imidlertid at skulle ordenen ha noen oppgave å fylle i vår skandinaviske kulturkrets, måtte den også ta opp almenntilgjengelige oppgaver og yte sin innsats til å løse disse. Der måtte med andre ord drives en viss form for filantropi. Dette forsto også Sam. Johnson, og ordenen var ikke gammel i vårt land før han fikk logene i Oslo med på å ta opp arbeidet for å hjelpe småbarn med medfødt syfilis. Norge hadde ikke noen spesialinstitusjon til å ta seg av disse barn. Med Oslologenes hjelp ble «Veslehjemmet» reist. Heldigvis har den medisinske forskning senere gjort slike fremskritt at det arbeidet i dag er overflødig.

Som nevnt hadde Sam. Johnson utpregede lyriske evner og interesser. De ga seg utslag i en mengde leilighetsdikt, såvel for slekten og familiekretsen som ved andre anledninger. I Tynset-tiden laget han bl. a. en hel del viser på den stedlige dialekt.

Vår orden fikk også nytte godt av disse hans evner. Det kan i denne forbindelse være på sin plass å minne om at den dag i dag, et halvt sekel senere, åpnes og lukkes ethvert logemøte i vårt land til tekstene av hans sanger, og det samme gjelder Rebekkalogene i Danmark.

Ved storlogesamlingen i 1924 var det en selvfølge at han ble gjenvalgt som Stor Sire, men da Storlogen skulle tre sammen igjen i 1928, var han en svekket mann. 2 1/2 år tidligere hadde han hatt en hjerneblødning, og i en artikkel datert 12. september, tar han i vårt blad avskjed som SS. Skjebnen ville at han døde den 27. september, dagen etter at storlogesamlingen var avsluttet, og hans avskjedshilsen til ordensmedlemmene sto i samme nummer av vårt blad som hans nekrolog. Han sier selv i denne avskjedshilsen at de 20 år han fikk virke for vår orden var de rikeste år av hans liv.

Det kan vel ikke være tvil om at hvis han hadde fått anledning til å delta i det intereuropiske og det internasjonale samarbeid som vi i dag har i vår orden, så ville han ha satt spor etter seg i langt videre kretser enn han rakk å gjøre det. Det arbeid han var inne på, lå helt i Thomas Wildeys ånd, samtidig som det var helt i pakt med den utvikling som hadde funnet sted i de 100 år som var gått fra Thomas Wildeys tid.

Tekst: Ludvig Daae Caspersen

Gjennom livet fester vi oss ved skikkelser som gir oss en referanse til en handling eller holdning. Noen husker vi fordi vi har mye til felles med dem, mens andre husker vi på grunn av forskjellene.

Ikke minst fra Det Gamle Testamentet har vi i vår kultur hentet slike markante skikkelser. Det er nok å nevne navn som Adam og Eva. Men vi kan også nevne Abraham og Sara, Isak og Rebekka, Jacob med Lea og Rakel – disse som inngår i patriark- og matriarkrekken.

En kvinneskikkelse som vi vet bare litt om, men som har påvirket ettertiden mer enn de fleste, er Jokebed. Hun fikk tre bemerkelsesverdige barn, nemlig Miriam, Aron og Moses. Moses er den yngste av dem.

Bakgrunnen

Hebreerne hadde kommet til Egypt etter den store hungersnøden hvor Jacobs sønn, Josef gjennom sin klokskap og organisasjonstalent hadde reddet egypterne fra nettopp en slik sultkatastrofe. Men etter hvert som hebreerne – innvandrere i Egypt – ble mange, ble Farao redd for at de skulle bli for mange og mektige. Han satte dem da til slavearbeid, samtidig som dette fortelles i 2. Moseboks 1. og 2. kapittel:

«Da gav farao alle folkene sine dette påbud: «Hver sønn som blir født hos hebreerne, skal dere kaste i Nilen; men døtrene skal dere la leve!» En mann av Levis ætt gikk bort og giftet seg med en pike av samme ætt. Kvinnen ble med barn og fikk en sønn. Hun syntes det var en vakker gutt, og gjemte ham i tre måneder. Da kunne hun ikke holde ham skjult lenger. Derfor tok hun en kiste av papyrusrør til ham. Den tettet hun med jordbek og tjære, og så la hun gutten oppi og satte kisten i sivet ved Nil-bredde. Hans søster stod et stykke borte for å se hvordan det gikk med ham.»

Dette er en lapidarisk tekst, like knapp som den vi finner den i våre egne sagaer fra vikingtiden. Dermed er den så annerledes enn de skjønnlitterære tekster vi er vant med hvor situasjonen males ut i detalj, med psykologisk innsikt og med hele registeret av følelser.

Hva gjorde de andre?

Selv om det sikkert var en rekke ulike reaksjonsmønstre hos hebreerkvinnene, har de neppe hatt annet å gjøre enn å kvitte

Jokebed – en f

seg med sine nyfødte guttebarn ved å kaste dem i Nilen. De ble kastet i Nilen. I Nilen var det allerede en mengde lik. Egypternes begravelsskikker medførte at lik og likrester havnet i den store elven. Og der var det et spesielt vesen som man ikke skal kimse av, nemlig Nil-krokodillen – *crocodylus niloticus* – som er den nest største krokodilleart i verden.

Hva skulle et slavefolk gjøre? Vi kjenner slaveriets brutalitet fra andres tider og kulturer. Slaver er i sine eieres og herskeres øyne en forbruksvare. Hvordan skulle en kvinne motstå herskermakten når den befalte henne å drepe sitt nyfødte guttebarn?

Vi kan vanskelig sette oss inn i den eksistensielle lidelse og smerte som disse slavekvinnene og deres ektemaker har følt ved å bli presset til å drepe sine egne barn. Vi bør også heve blikket bort fra

Egypt for mer enn 3.000 år siden, og se ganske klart at samme vanvittige situasjoner stilles også mennesker i vår tid overfor.

Mot alle odds

Men hva gjorde Jokebed? Og var hun den eneste som handlet slik? Svaret på det siste vet vi ingen ting om. Men på det første spørsmål har vi altså den ovenstående tekst. Jokebed tok vare på gutten i tre måneder. Da ble det for vanskelig å skjule ham. Hva var da utveien? Hvis hun beholdt ham, ville det etter all sannsynlighet blitt oppdaget av voktere og slavedrivere. Da ville drap på gutten være garantert, og hun selv ville bli straffet grovt. Da griper hun til desperasjonens håp. Hun tar papyrusrør og lager en kiste eller kurv. Selv om papyrusrør-

fascinerende kvinneskikkelse

Foto: MorgueFile

ene har stor flyteevne, tettet hun kurven med jordbek og tjære slik at den skulle flyte bedre og lengre – en håpets handling. Og så legger hun gutten i kurven og setter den ut på Nilen. Dette må vel kalles et vanvittig håp. Ved Nilen kunne man vel ikke regne med at det var noen som ville plukke opp et spedbarn? Hvem skulle vel det være? Et sikkert møte for Moses i kurven, ville etter kort tid være en sulten Nilkrokodille.

Handlingens rasjonalitet

Situasjonen som beskrives er absurd. Å la gutten bli hos Jokebed vurderes som den sikre død. Å sette ham i en papyrskurv med jordbek og tjære, har vært omtrent det samme; den sikre død. Men det er en strime av håp i handlingen.

Vi sier i et av våre ordtak at «det er von i hangande snøre». I vårt eksempel er snøret så tynt at det knapt nok eksisterer.

Det historien forteller oss er at det gjelder aldri å gi opp. Dette er med andre ord et levende eksempel på kjempende livstro. Det er noe av det samme som man finner i konsentrasjonsleirene. Man gir ikke opp så lenge det er livspust i en. Derfor blir Jokebed en heltinne som er verd langt mer enn et krigskors med sverd.

Hvem er fortellingens hovedfigur?

Tatt i betraktning historiens utvikling, er seeren fra Neboberget og folkeføreren ut av Egypt, Moses, den som ofte får den sentrale plass.

På grunn av hennes posisjon, blir ofte

også faraos datter, bemerket og omtalt. Hun gav gutten navnet Moses.

Men historiens hovedskikkelse som gir oss den store lekse og lærdom, er Jokebed. Hun er en slave som levde under piskene. Hun knapt eide de klærne hun bar. Hun var et annet folks eiendom. Men hun trosset alle disse fakta og grep de forsvinnende få mulighetene hun hadde for å gi sitt yngste barn et liv, ja selve livet.

De færreste vet hva hun heter. Navnet finnes nemlig ikke i fortellingen her, men i 2. Moseboks kapittel 6, vers 20. Men hun kan gi oss en lærdom og en visdom om at vi skal ha en kjempende livstro hvor vi satser, selv om det er mot alle odds som i denne fortellingen er langt mer reell enn en talemåte.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrich

Odd Fellowgården i L

De Tre Kjedeledd begynner etter hvert å få presentert en rekke Ordenshus rundt om i landet. Det er en betydelig bygningsmasse som skal til for å huse om lag 24.000 Ordensmedlemmer både i deres virksomhet i logesaler og i leirslagninger. I tillegg skal det være plass til kontorer og administrative funksjoner, arkiver og lagerplass. Og ikke minst skal det være god og vakker plass for de sosiale og selskapelige sammenkomster som er en del av Ordenslivet. Denne gang er turen kommet til Ordenshuset i Larvik.

I 1945 var det bare tre Odd Fellow brødre i Larviksdistriktet. Den ene av dem, Trygve Karleng, ble valgt inn i en komité for Ordenens utbredelse i Vestfold og Telemark. Dette var en viktig årsak til at rekrutteringen tok til og at nye brødre fra Larvik kunne bli opptatt i loge nr. 17 Dag Porsgrunn 15. januar 1947.

Det ble også tatt opp nye brødre fra Larvik i loge nr. 15 Kongshaug. 13. oktober 1947 var elleve Odd Fellow brødre samlet i et møte hvor grunnlaget til en broderforening i Larvik ble lagt med valg av formann og sekretær. Broderforeningen ble godkjent av Storlogen 5. februar 1948.

Medlemstallet steg raskt og den første

huskomité ble valgt, og det kom forslag om å gå til innkjøp av en forretningsgård i Larvik. De første Odd Fellows i Larvik gikk faktisk i gang med å planlegge sitt eget hus før logen ble stiftet.

En ny loge – og så nytt hus

Loge nr. 26 Svenør ble instituert 4. november 1949 med Trygve Karleng som den første OM. Logen hadde da fått en avtale med loge nr. 15 Kongshaug om å holde sine møter i deres hus Sandefjord. Dette fungerte meget bra, og fremmøtet var hele tiden nesten 100 %.

10. januar 1953 ble en merkedag i

Loge nr. 26 Svenørs historie da de kunne innvie nye lokaler i Grand Hotell, som nå var bygd i Larvik, og slik holde møter i egen by.

Drømmen om eget hus var levende i logen, og etter en del skuffelser og feilslåtte planer ble det endelig en lysning i 1957. Da fikk huskomiteen tilbud om kjøp av en gammel bygård til 165.000 kroner. Det ble dannet et aksjeselskap med Odd Fellow brødre som eiere. Med en aksjekapital på kr. 100.000 besluttet selskapet - AS NEDRE TORVGT. 1- etter en generalforsamling den 4. desember 1957, å kjøpe gården. Da gikk en gammel drøm i oppfyllelse. Gården ble tatt i bruk i 1960.

Det ble en formidabel dugnadsinnsats fra brødrene med rivning av en gammel pipe som «et høydepunkt!» Rivningen medførte at deltagerne i dugnaden etter endt innsats så ut som gruvarbeidere. Men selv med nedskrivning av krav fra håndverkere og leverandører som var medlemmer i Ordenen, ble Odd Fellow gården hele 200.000 kr. dyrere enn beregnet.

Formannen i byggekomiteen Petter A. Pettersen ble senere spurt om selskapet var i hardt vær. «Rene kulingen», svarte han, men selskapet var aldri i fare.

Larvik

17

Loge nr. 120 Colin Archer da den ble stiftet i 1989.

I smulere farvann

Det ble etter hvert påkrevd med en mer balansert og rettferdig fordeling av ansvar og eierandel i selskapet mellom de tre eierlogene. På en ekstraordinær generalforsamling i 1997 ble aksjekapitalen forhøyet til kr. 250.000, ved at gjeld til logene ble omgjort til aksjekapital. Det ble også vedtatt at de tre loger skulle ha hver sin representant i et styre på tre, og at Odd Fellowgården bare skulle ha tre eiere, nemlig de tre logene. Brødre og søstre som hadde aksjer i selskapet, skjenket disse til sine respektive loger.

Etter at en liten ombygging ble foretatt i 1999, noe som medførte nye garderobes og nytt inngangsparti, var gården mer tilpasset brukerne. Rebekkaloge 126 Safir ble stiftet i 2010 og vil også etter hvert komme inn i selskapet som eier.

Odd Fellowgården har fra 1963 vært Odd Fellow Ordenens hjem i Larvik, men vil kanskje i fremtiden bli byttet ut med nye lokaliteter som er mer moderne og brukervennlige, og som er mer egnet for bevegelseshemmede.

Tekst: Odvar Schrøder

Brødrene hadde bestemt at de skulle ha et Ordenshus, og mente at vanskeligheter var til for å overvinnes!

Når de første vanskelighetene var overvunnet, skulle det vise seg Loge nr. 26 Svenør hadde gjort en klok og god investering. Godt hjulpet av leieinntekter fra fire forretninger i første etasje, høy inflasjon og gode tider, smuldret gjelden

etter overskridelsene bort, og de gamle brødrene hadde gjort en så bra jobb at bygg og inventar dekker logenes behov selv i dag 50 år etter at det ble tatt i bruk.

Da Rebekkaloge nr. 42 Skuld ble stiftet i 1969, ble mange av søstrene aksjeeiere sammen med brødre fra Loge nr. 26 Svenør. Søstrene fikk da et styremedlem av fem. Det samme skjedde for

Et tilbakeblikk på likestillingsarbeidet i Odd Fellow

Foto: Jon Esben Johnsen

De Tre Kjedeledd har anmodet Eks Stor Sire Oddvar Granlund å svare på en del spørsmål angående arbeidet med likestillingen i vår Orden. Det kan være nyttig å se seg tilbake når man skal gå fremover. Da får man lett øye på de lange linjene i arbeidet.

– Hva var den konkrete årsaken til at likestillingsarbeidet i Ordenen skjøt fart?

Da jeg i 1990 ble valgt inn i Storlogen så satte jeg meg ned og studerte Lovverket og fant fort ut at både Charteret, Storlogeloven og Rådsloven slo fast at ansvaret for all Odd Fellow virksomhet i Norge var tillagt Stor Sire og Storlogen. Det innebar da selvfølgelig også ansvaret for Rebekkainstitusjonens virksomhet. Jeg registrerte for eksempel at Rebekkarådsmøtet i 1989 hadde enstemmig vedtatt tre lovendringsforslag i Lov for Rebekkaloger, og disse forslagene måtte da ihht loven godkjennes på Storlogemøtet året etter. Der ble alle tre forslagene nedstemt. Dette førte selvsagt til en god del misnøye blant Rebekkasøstrene, og forståelig nok spesielt hos Rådspresidenten og de valgte Rådsemdsmennene. Daværende Spes. Dep. Stor Sire for Rebekkainstitusjonen, Jens Flakstad - var svært lei seg på søstrenes vegne, selv om begrunnelsen for at forslagene ble nedstemt var at de ikke samstemte med Lov for Odd Fellow Loger. Dette var ikke det eneste eksemplet på slike episoder. Selv om jeg syntes samarbeidet fungerte bra, merket vi nok at Det Norske Rebekkaråd stort sett mislikte innblanding fra Stor Sire og Storlogen.

– Var Odd Fellow Ordenen den eneste arena for likestillingsdebatt?

På ingen måte. På denne tiden hadde likestilling mellom kjønnene vært et

Ikke vår Ordenen

heftig diskusjonstema i samfunnet i mange år. Etter hvert det ble et ømtålelig tema også i vår Orden. Mens dette pågikk, fikk Storlogen et brev fra Likestillingsombudet hvor vi måtte svare på en rekke spørsmål vedrørende likestilling i vår Orden. Jeg husker ikke alle spørsmålene nå, men jeg husker at det var nødvendig å svare nokså kryptisk på mange av spørsmålene for å unngå at vi kom i konflikt med likestillingsloven. Etter dette ble jeg ganske overbevist om at tiden var inne til å endre lovverket slik at vi fikk en formell likestilling innen vår Orden.

– Hva slags holdninger til likestilling møtte du da arbeidet startet?

Da jeg ble valgt til Stor Sire i 1994 måtte jo jeg, i likhet med mine forgjengere, også interessere meg for og sette meg inn i Rebekka-institusjonens virksomhet. Etter en tid satte jeg vår Ordens organisasjon på dagsorden i møte med Rebekkarådet, og forsøkte å forklare hva lovverket egentlig innebar i praksis. Rebekka-institusjonen og Rebekkarådet hadde jo hatt en meget selvstendig stilling i 60-70 år, med eget Rådsmøte hvert fjerde år. Derfor så de ikke helt klart at det var nødvendig med noen forandring i måten å arbeide på. Ønsket om noen forandring i forholdet til Rebekka-institusjonen var heller ikke fremtredende hos de øvrige Storembedsmennene. De rådet meg egentlig til å la likestillingsspørsmålet ligge, ikke minst fordi søstrene selv ikke ønsket noen forandring. På DDRP-møtet i Tromsø i 1995 hadde jeg et innlegg hvor jeg gjennomgikk Lovverket i detalj, og forklarte hvordan den reelle lovmessige situasjonen var for Rebekka-institusjonen. Innlegget ble i sin helhet delt ut skriftlig til samtlige deltagere med beskjed om å tenke på saken. Jeg fikk sant og si ikke én eneste reaksjon fra noen av deltagerne som var til stede på møtet.

– Trodde du at saken dermed var lagt død?

Det var nesten slik fra min side ja. Men

en dag fikk jeg telefon fra Eks OM i loge nr. 84 Kalken på Sunndalsøra, Eli Dahle, nå medlem i loge nr. 113 Sissihø på Oppdal. Hun hadde lest mitt innlegg fra Tromsø og ba om et møte i den forbindelse. Vi hadde en konstruktiv samtale om likestilling og hun anmodet meg om å forfølge saken. Dette førte til at jeg hadde et innlegg, tilsvarende det i Tromsø, på Rådsmøtet i 1997 og denne gangen uteble ikke responsen. Det ble utarbeidet et forslag til avstemning som ga Stor Sire og Rådspresidenten fullmakt til å arbeide videre med likestillingsaken frem til Storlogemøtet i 1998. Forslaget ble vedtatt mot én stemme.

– Og hvor gikk nå veien videre?

På bakgrunn av ovennevnte vedtak fremmet Stor Sire og Rådspresidenten, i samarbeide med Eks HM Birte Evjen og Stor Skattmester Per Espen, følgende forslag til behandling på Storlogemøtet 1998.

«Det nedsettes et utvalg – som foruten Stor Sire og Rådspresidenten – skal bestå av 6 medlemmer, hvorav 4 skal utnevnes fra distrikter utenfor Osloområdet. Stor Sire og Rådspresidenten utnevner medlemmene i fellesskap.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt og Stor Sire og Rådspresidenten opprettet umiddelbart det såkalte «Likestillingsutvalget» som besto av:

Stor Sire Oddvar Granlund leder
Rådspresident Lillemor Johnsen Oslo
DDRP Tove Aalborg Kongsvinger
DDRP Else Sundquist Tromsø
Stor Skattmester Per Espen Oslo
DDSS Arne Grasdal Haugesund
DDSS Andreas Fossland Bardufoss

Utvalget skulle arbeide etter følgende mandat:

«Utvalget skal utarbeide forslag til ny organisasjonsstruktur som gir likestilling mellom søstre og brødre, samt utarbeide forslag til nødvendige lovendringer og gjennomføring.»

«Den nye organisasjonsstruktur vil innebære blant annet at Rebekka-institusjonens enheter må være representert på Storlogemøtet – som er Ordenens høyeste bestemmende instans. Det forutsettes at det skal være rene Odd Fellow og Rebekkaloger med egne ritualer – som nå.»

Forslaget skal fremmes samtidig på et henholdsvis Storlogemøte og Rebekkarådsmøte på skriftlig grunnlag – senest innen 31/12.1999.

– Var det flere modeller for likestilling som ble drøftet?

De øvrige jurisdiksjoner i Europa hadde litt forskjellige organisasjonsmønstre,

men ingen hadde full likestilling. Danmark har hatt likestilling på Storlogeplan veldig lenge, bortsett fra at en søster ikke kunne velges til Stor Sire. – Det var i grunnen ikke så mange alternative modeller man kunne tenke seg i og med at vi ønsket full likestilling. Løsningen lå i at søstrene måtte bli medlemmer i Storlogen på lik linje med brødrene, og at lovverket ble endret i tråd med det. Dette ble gjort – og på Storlogemøtet i 2001 var søstrene representert med fulle rettigheter.

– Hvordan synes du resultatet er etter at det nå har virket i ti år?

Det er kanskje ikke jeg den rette til å svare på, i det jeg ikke har deltatt i Storlogens arbeide siden jeg gikk av som Stor Sire i 2001. Det formelle grunnlaget for full likestilling ble lagt i 2001, og da har det først og fremst vært opp til Stor Sire, men også de øvrige valgte Storembedsmenn, søstre som brødre, å sørge for at alle føler seg likestilt.

Det er kanskje slik at søstrene vil føle at det er full likestilling den dagen en søster velges til Stor Sire?

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

OBS!

Stoff til redaksjonen sendes Redaktøren på følgende måte:

- stoffet må være tydelig merket med hva det gjelder.
- stoffet sendes elektronisk på worddokumenter som kan åpnes og bearbejdes.
- stoffet må være ordnet best mulig.
- det må gå tydelig frem hvem som er forfatter av teksten.
- det må fremgå hvem som er kontaktperson for stoffet inkl. mailadresse.
- Redaktøren forbeholder seg retten til å redigere stoffet etter magasinet behov.
- tilsendt stoff returneres ikke.
- tilsendt stoff blir oppbevart og kan bli brukt ved et senere høve.
- billedmateriale sendes bladets grafiske formgiver tydelig merket.

Bilder til redaksjonen sendes Jon Esben Johnsen på følgende måte:

- Gjerne papirbilde i god kvalitet eller som digital billedfil.
- Høyest mulig oppløsning på kameraet bildene er tatt med.
- JPG-format.
- Digitale billedfiler rett fra minne kortet, altså helst ikke behandlet på noen måte.

Eks Distrikt Stor Sire Rigmor Tou

Foto: Aage Andersen

Å se tilbake lære

bakemeldinger og meningsutvekslinger fra aktive medlemmer har vært til glede og vært med på å anspore til jobbing. Et positivt og velfungerende Distriktsråd har vært til glede og nytte.

For meg har den egenutvikling i forståelse av Ordenens drift og verdier kanskje vært den største gleden.

– Hva synes du har vært vanskeligst og tyngst ved å være DSS?

I et distrikt som mitt har den daglige drift og de forskjellige oppgaver ikke vært vanskelige å gjennomføre.

Tyngst har det vært å gjøre en skikkelig jobb med logenes og leiren regnskaper. Dette skyldes nok personlig mangel på kompetanse som gjorde at det var en stri tårn å gjennomgå disse.

Når det gjelder taler, som det jo er mange av, har det vært krevende til enhver tid å kunne formidle noe som skulle skape refleksjon og ettertanke hos tilhørerne og gi dem noe meningsfylt. En «Talebank» for å få idéer kunne gjerne blitt tilgjengelig.

– Er det noe ved embedet som DSS du kunne tenke deg å forandre på?

Nei. Jeg var fornøyd med organisering og oppgaver som ble pålagt meg. God hjelp og imøtekommenhet fra Storlogens embedsmenn var bra.

– Sitter du igjen med noen overraskende lærdommer etter din periode som DSS?

Mange lærdommer, ja, men overraskende? Jeg finner visst ikke noe godt svar på dette.

– Har du noen spesielle ønsker for ditt Distrikt etter din periode som DSS?

Mine ønsker for mitt distrikt er at den samme glød og entusiasme, samt at godt samarbeid fortsatt må prege loger og leire.

- at tradisjoner må holdes i hevd, og rom for endringer nøye vurderes. Jeg vil også ønske at logene ser på muligheter for deling, knoppskyting.

EksDSS Jarle Brandtzæg:

– Hvor mange år har du vært med i Ordenen, hvilke Ordens erfaring hadde du da du fikk embedet som Distrikt Stor Sire, og hvor lenge hadde du embedet?

Jeg ble medlem i 1975 og hadde da vært

De Tre Kjedeledd har bedt to tidligere Distrikt Stor Sirer om å komme med sine vurderinger av sin tid i dette embedet. Ikke minst kan dette være nyttig i en tid hvor så mange nye Distrikt Stor Sirer har tiltrådt sine embeder.

Eks DSS Rigmor Tou

– Hvor mange år har du vært med i Ordenen og hvilke Ordens erfaring hadde du da du fikk embedet som Distrikt Stor Sire, og hvor lenge hadde du embedet?

Jeg har vært med i Ordenen fra september 1977 og har i dag 34 års medlemskap. Da jeg ble DSS hadde jeg vært med i 28 år. Ordens erfaring: fra logen: Sekr. i en periode, UM og OM. Fra leir: Dep.HM, YP, HM. Embedet som DSS hadde jeg i 5 år, 2005 - 2010.

– Hvor stort var Distriktet ditt geografisk og Ordensmessig?

Distriktet omfatter de to byene Stavanger og Sandnes hvor reisetid mellom dem er ca. 20 -30 min. Og distriktet har seks Rebekkaloger og en Rebekkaleir. I slutten av perioden kom enda en ny Rebekkaleir, slik at nå er det to.

– Hva slags tanker gjorde du deg da du fikk forespørsel om å bli Distrikt Stor Sire?

Første reaksjon var overraskelse over å bli spurt, det var uventet. Jeg ble glad og stolt over å bli spurt, men tenkte mye på om jeg var kompetent til den store oppgaven jeg mente dette innebar. Ville jeg kunne fylle de

kravene som Storlogen måtte ha, være i stand til å opprettholde samme respekt for Embedstittelen som mine forgjengere hadde lagt grunnen til? Var mine Ordenskunnskaper gode nok til å kunne rettleie, lede og videreutvikle arbeidet i loger og leir?

– Ble utfordringene slik du hadde tenkt deg?

Utfordringene ble nok mye større og av en annen karakter enn ventet. Dette fordi det arbeidet som foregår i Storlogen er på en måte fjernt fra den loge og det distrikt vi jobber i til daglig. Det å skulle være Storlogens talsmann, gjøre kjent tanker og bestemmelser, og holde enhetene orientert, krevde innsats og arbeid.

– Hva har gledet deg mest ved denne embedsgjerningen?

Mest glede har jeg vel følt ved å kunne få ta del i logearbeidet utover mitt eget distrikt. Det ble faktisk en stor opplevelse for meg å bli en del av og oppdage det store fellesskapet vi er med i. Det å se bredde og perspektiv både nasjonalt og globalt i Ordenen kom meg så mye nærmere inn på kroppen i forhold til å arbeide i egen loge og leir. Jeg ble bevisst på å se Ordenen på et annet og mye videre plan.

Like stor glede har det vært å bli kjent med interesserte logemedlemmer i Storlogen og resten av landet, erfare hvor lett en knytter gode vennskap når fundamentet er det samme, og se verdien av å utveksle erfaringer og drøfte saker og spørsmål.

Videre har jeg hatt stor glede av å bli svært godt kjent med mange søstre i Rebekkalogene i distriktet, se verdien av likheter og forskjeller – «logekoder», og den anledningen jeg har fått til å bli kjent med søstre i langt større grad enn før. Til-

ake for å

medlem i 21 år da jeg fikk embedet. Etter så mange år både i utnevnte og valgte embeder hadde jeg ervervet en relativt god ordensfaring - trodde jeg. Men det viste seg at jeg trengte mer påfyll – ja, faktisk etter hvert mye mer.

Det siste valgte embedet jeg hadde var som Storrepresentant i loge nr. 23 Gange-Rolv. Det viste seg også at det var en stor fordel å ha vært Sekretær i Distriktsrådet og det ga også en viss innsikt i DSS sitt arbeidsfelt. Embedet som Distrikts Stor Sire varte for meg i 5 år, ett år i tillegg til en normal periode

– Hvor stort var Distriktet ditt geografisk og Ordensmessig?

Distriktet dekket hele Sunnmøre med grense i sør mot Nordfjord og mot nord sørsiden av Romsdalsfjorden inklusiv Åndalsnes/Isfjorden.

– Hva slags tanker gjorde du deg da du fikk forespørsel om å bli Distrikt Stor Sire?

Jeg vurderte om jeg var villig til å bruke så mye tid på bekostning av andre fritidsaktiviteter, og svaret ble som sagt ja. Videre så fant jeg ut at en grundig oppgradering måtte til. Dette gjaldt spesielt lovverket. Jeg var klar over at Storebedsmannsmøtet ville gi en innsprøyting av kunnskap og inspirasjon. Noe som i ettertid viste seg å være riktig. Jeg var med andre ord klar over at jeg ville få drahjelp fra Storlogen. Men at jeg også måtte ta mange selvstendige avgjørelser. Videre følte jeg meg på fast grunn når det gjaldt implementering av sekretær- og regnskapsprogrammet i logene, noe som allerede var på gang.

Når det gjaldt instruksjon i logene var jeg klar over at det ville innebære mye reising. Avstandene er ikke spesielt store, men å reise i et «fergefylke» kan være noe problematisk. Men etter å ha snakket med kollegaer fra Nord-Norge, så burde jeg ligge lavt i terrenget.

– Ble utfordringene slik du hadde tenkt deg dem?

I grove trekk langt på vei. Bruken av data som verktøy bedret kommunikasjonen vesentlig. Men det tok lengre tid enn jeg hadde

Eks Distrikt Stor Sire Jarle Brandtzæg

Foto: Aage Andersen

forutsett å få alle med så raskt som jeg hadde håpet. Årsaken var vel at ikke alle logene var modne nok for endringene. Spesielt det at man ikke hadde data og regnskapskyndige folk i de to aktuelle embedene. Men fra å være noe reservert over tidsbruken, så ble det etter hvert veldig bra. Nå tror jeg problemene forhåpentligvis er løst for fremtiden. Jeg føler at vi vil oppnå en rasjonell og god informasjonsstruktur

– Hva har gledet deg mest ved dette embedet?

Det er helt klart kontakten som er blitt etablert med brødrene. Jeg har møtt mange flotte brødre og har fått en vesentlig utvidet kontaktflate. Dette embedet gir en unik mulighet til å komme i tett kontakt med mange interessante Ordensbrødre. En mulighet jeg ikke ville vært foruten.

De loger som i en periode arbeidet tungt har gjort betydelig fremgang og er kommet på banen igjen for fullt. Dette er gledelig.

– Hva synes du har vært vanskelig og tyngst ved å være DSS?

Jeg syns i grunn at ikke noe har vært spesielt vanskelig. I en så stor organisasjon som Odd Fellow må man innstille seg på at ting tar tid. Gjennomføringer skal skje gjennom mange ledd og dette kan være tidkrevende. Oppfatningen av at ting tar tid var uvant for meg den første tiden, men det var bare å omstille seg. Kort og galt er i hvert fall betydelig verre enn lengre og riktig.

– Er det noe ved embedet som DSS du kunne tenke deg å forandre på?

Nei, jeg ser ingen grunn til forandring. Å endre embedet til et valgembede som noen har foreslått er etter min mening helt galt.

Det er jo Stor Sires kontaktflate mot logene. Det redskapet må han velge og utnevne selv. DSS bør videre ha den myndighet som han er pålagt i dag. Er han i tvil om noe så er det kort vei til å få hjelp, men det meste kan løses på egen hånd.

Det vil være riktig å gi Storrepresentantene påfyll. De bør få mulighet til et opplegg som kommer fra Storlogen. Dette vil stimulere og gi en vitamininnsprøyting som igjen vil være til hjelp for DSS

– Sitter du igjen med noen overraskende lærdommer etter din periode som DSS?

Ja, men ikke i betydelig grad. Når jeg i visse sammenhenger gikk dypere i materien var jeg overrasket over hvor godt gjennomtenkt tingene egentlig var.

Etter hvert som tiden gikk, så dukket det riktig nok opp enkelte små overraskelser. Det gikk i grunn mest på oppdagelser vedrørende det rituelle og meningen bak. Jeg oppdaget også nye ting som var av interesse, men som jeg ikke vil kalle overraskende.

Det finns en stor mengde med informativt stoff som jeg har benyttet meg av og en mengde taler og innlegg er i hvert fall noe jeg så absolutt sitter igjen med.

– Har du noen spesielle ønsker for ditt Distrikt etter din periode som DSS?

Ja! Jeg ønsker at rekrutteringen vil bli god. Dette er en jobb som må gjøres både i distrikts- og logesammenheng. Man kan ikke gjennomføre for mange ting på en gang, men det man fokuserer på, vil alltid gi resultat. Ellers håper jeg at responstiden på henvendelser og svar fra logene ikke er for lange. Jeg ser at vår nye DSS er kommet godt i gang og jeg ønsker at det vil gi vekst i årene fremover!

Randulf Meyer

Karin Sæter

Jan A. Nielsen

Geir Småvik

– Hvordan opplever du personlig arbeidet med Kunnskapsløftet?

Jeg opplever det svært positivt og utfordrende. Det virker som om dette oppgraderingstiltaket er et initiativ som mange har lengtet etter. Jeg er i alle fall en av dem som i lang tid har gått med et sug etter større innsikt og en fordypning i et stoff som jeg tror har mye mer å gi. For mange har det vært et behov som ikke har vært identifisert, men som har ligget der. Begrepet «latente behov» er noe man finner over alt hvor folk fornekter at der er mer å hente. Dette er ikke noe oppsiktsvekkende, men skjer over alt. Det er som å bo i et hus gjennom mange, mange år. Man har det i og for seg bra, men når man endelig har fått ryddet i skuffer og skap, vasket og malt, er det en befrielse, glede og lettelse å registrere de nye og uoppdagede muligheter. Alle hus må etter hvert moderniseres og bli tidsmessige. Ellers blir de uvegerlig muséer som har lite å si til dagens og morgendagens mennesker.

Nå er de initiativene vi startet høsten 2010 i havn. Både «Utviklingsprogram for Leire» og «Opplæringsprogram for embedsmenn» er ferdige. Jeg er sikker på at Utviklingsprogrammet for leire vil gi patriarker og matriarker en betydelig, ny og berikende innsikt i Leirinstitusjonens fascinerende idéverden. Og opplæringen av embedsmenn vil selvfølgelig merkes i all vår virksomhet.

Disse to områdene har vært høyt prioritert.

– Er det noe i arbeidet som har overrasket deg, positivt eller negativt?

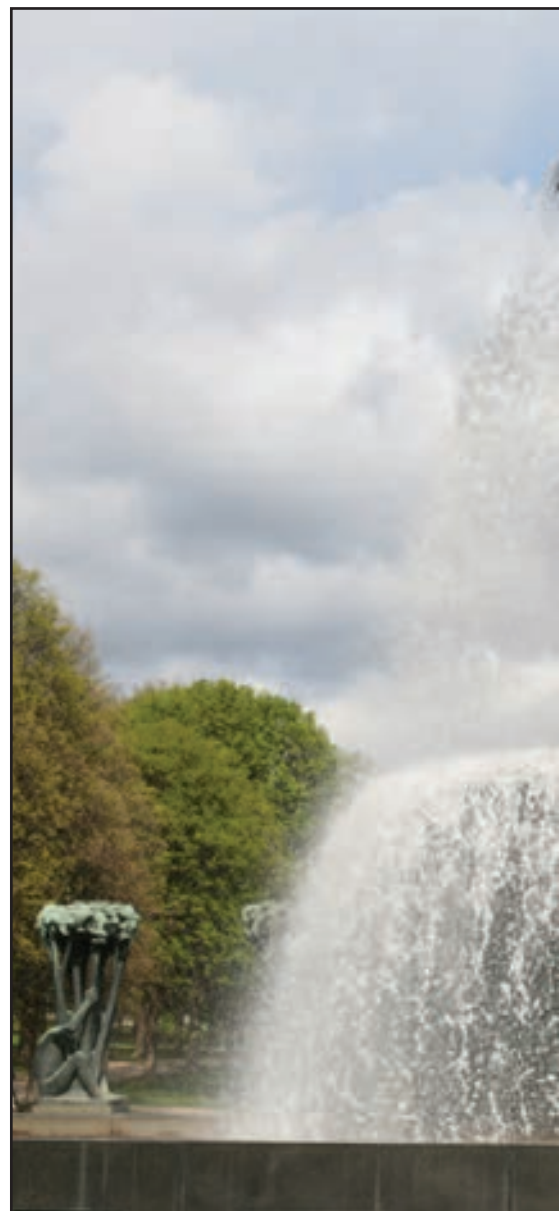
Den positive opplevelsen er at jeg har til gode å møte et nei. Det tolker jeg nettopp slik at mange har hatt «latente behov». Alle bidrar og står på i sine forskjellige oppgaver. Alle involverte har arbeidet med stor entusiasme. At tidsfrister er holdt er ikke det minst viktige, og det tyder på sterkt engasjement og at man ser oppgavens betydning.

Men det oppstår selvfølgelig også utfordringer i å samordne manges aktiviteter og bidrag. Gir du fem arbeidsgrupper et oppdrag, er det ikke usannsynlig at de bruker fem forskjellige metoder til å frembringe sitt budskap og svar. Da må vi i Kunnskapsnevnden velge én metode for å sy det hele sammen i en felles form. Dette har vært ganske tidkrevende. Noe negativt kan jeg ikke si jeg har opplevd.

Ofta har jeg møtt meg selv i døra. Jeg sitter jo med en oversikt som de som arbeider med de enkelte delene ikke alltid har. Da er det viktig å minne seg selv om at ikke alle er omkranset av Odd Fellow Ordenen hele dagen og hver

Hvordan g kunns

SDSS Randulf Meyer har fått i oppgave gende navnet med dobbelt betydning vil se kan ordet kunnskapsløftet i b løfte – noe man lover å holde. Nå er rede. Men å skaffe seg kunnskap er i må alltid være «livslang læring»!

dag. Og dertil er det viktig å holde fast på at det beste ikke må bli det godes fiende.

Går vi fremover på kunnskapsveien?

drag å lede den kunnskapssøkende prosess som har fått det fengende, nemlig «Kunnskapsløftet». Som den språklig interesserte raskt kan se, er det et bestemt form entall være både et løft – noe som hever seg – og et arbeid som har vært et drøyt halvår, og noen resultater foreligger allerede. Det er ikke noen engangsoppgave, men et livslangt prosjekt. Et Ordensliv

Foto: Jon Esben Johnsen

viet. I denne sammenheng må vi stille oss en del kritiske og viktige spørsmål, både av hensyn til Ordenen, og ikke minst av respekt for dem som søker oss.

- Hva skjer egentlig i denne prosessen, og hva vil vi skal skje?
- Gir vi og får vi de rette informasjoner?
- Er det god nok kvalitet i det vi gjør, og bruker vi de riktige metodene?
- Er det noen brosjyrer som trenger til revisjon?
- Hvem sender vi på hjemmebesøk og hva er hensikten med besøket?
- Hva tar vi opp med kandidaten i samtalen løp?
- Hva gjør vi og hvordan opptrer vi hjemme hos folk?
- Hva vil vi ha svar på og hva vil vi gi informasjon om?
- Bør vi åpne opp for at den samtalen kan gjennomføres et annet sted?
- Hva er fadderens oppgaver og hva er logens?

Det er noen av de spørsmålene vi skal ha gode svar på.

I juni samles Nevnden for Kunnskapsløftet igjen og da vil vi se på nye utfordringer og sette i gang nye arbeidsgrupper. Det er innlysende at når vi har gjort et arbeid for Leirinstitusjonen, kommer logearbeidet til å bli satt i fokus.

– Hvordan tror du at dette arbeidet kommer til å påvirke vår Orden?

Jeg tror at det å bruke flere arbeidsgrupper og et bredt sett med tillitsvalgte i prosessen frem til ferdig resultat, i seg selv endrer Ordenen. Når resultatene ruller ut i den enkelte enhet, videreføres prosessen. Du vet, Ordenen er en eneste stor «øvingsarena» for deg og for meg. Alle prosesser vi starter og alle nye søstre og brødre som kommer inn i vår Orden, er med på å oppdatere denne «øvingsarena». Ja, gjør Ordenen mer tidsriktig. Og alt vi gjør, må vi gjøre med kunnskap og kvalitet. Hensikten må alltid være at vi blir bedre og mere menneskekjærlige.

– Blir det en ny utgave av Odd Fellow Ordenen som fremstår?

Nei, nettopp ikke. Å bevisstgjøre seg sin egenart og gå til røttene, er ikke å bli annerledes, men å bli mer original i ordets beste betydning. Vi skal ikke forandre på ritualer. Vi skal derimot trenge dypere inn i dem og forstå dem i vår tid. Etikk og verdier må alltid oppleves i den tiden de skal virke. Den måten Thomas Wildey virkeliggjorde Den Gyldne Regel på er ubrukbar i vår tid. Verdier må anvendes i nåtid, ikke i fortid.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs
Foto: JEJ/Aage Andersen

– Hva er det som nå står umiddelbart for døren?
Nå skal vi omgående ta tak i Ordenens Inn-

taksprosedyre. Med det tenker vi på tiden fra en potensiell søster/bror møter Ordenen for første gang og til vedkommende er inn-

Det internasjonale

Odd Fellow Ordenen i Danmark med barneby

«Nøden har ingen!» For alle som har en historisk hukommelse, står Rwanda som noe av «helvetets forgårder» med folkemord og menneskeslakt, bare for få år tilbake. Redslene var slik at beskrivelsene måtte dempes ned i vestelige medier for at de i det hele tatt kunne fortelles. Nå skal landet reise seg igjen. Forsoningen mellom folkeslag skal finne sted. Hva er da bedre enn å begynne med barna?

Den danske jurisdiksjon har sett dette. Stadig flere jurisdiksjoner av Odd Fellow Ordenen ser den moderne meningen av «å oppdra de foreldreløse». På gledens dag når arbeidet skal starte, ser vi blide ansikter og glade mennesker. Det er et bilde vi skal ta med oss, vel vitende om at det bak kulissene skjuler seg en fryktelig bakgrunn. Det vi ser er «håpets fakkelt».

Den 6. mai var Stor Sire i Odd Fellow Ordenen i Danmark, Lars Jørgensen med og åpnet den danske Odd Fellow-barnebyen. Denne SOS-barnebyen ligger i Kayonza i Rwanda, et land som fortsatt preges av folkemordet midt på 90 tallet.

Den nye SOS-barnebyen i Rwanda er et stort og meget viktig prosjekt for lokalsamfunnet. 120 foreldreløse barn vil få plass i de 12 familiehuse, mens flere tusen trengende barn i lokalsamfunnet vil bli hjulpet gjennom SOS-barnebyens barnehage, skole, klinikk og familiprogrammer.

Sammen med Stor Sire Lars Jørgensen deltok fire medlemmer fra prosjektgruppen som initierte den danske Odd Fellow innsamlingen til den nye SOS-barnebyen i Kayonza i Rwanda. Det totale bidraget fra Odd Fellow ble på godt over NOK 4,2 mill.. Jørgensen fremhever gruppens innsats og alle de innsamlingsaktiviteter som ble gjennomført av loger over hele Danmark. «Dette

er en stor dag også for Odd Fellow Ordenen, Ordenens budord om å oppdra de foreldreløse har fortsatt en meget stor aktualitet», understreker Jørgensen.

Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Den danske Stor Sire understreker at han er meget tilfreds med det han har sett og opplevd. Bygningene er solid og enkelt bygget, likeså møblene. «Tre av familiehuse har fått navnene Friendship, Love and Truth, noe som understreker hvilken betydning disse verdiene har for et godt familieliv og for arbeid med foreldreløse barn og trengende barnefamilier», sier Jørgensen.

Hennes Kongelige Høyhet Prinsesse Benedikte stod for den høytidelige åpningen av den nye SOS-barnebyen. Stor Sire Lars Jørgensen fremhever betydningen av prinsessens engasjement for SOS-barnebyer i Danmark.

Tekst: Hans Emil Ratvik

Bilde nr. 1: Den danske Stor Sire Lars Jørgensen i spissen for resten av den stolte delegasjon fra Odd Fellow Ordenen i Danmark etter avdukingen av Odd Fellow plaketten i SOS-barnebyen i Kayonza i Rwanda.

Bilde nr. 2: En stolt og glad dansk Stor Sire, Lars Jørgensen (t.v.) etter avdukingen av Odd Fellow plaketten i den nye SOS-barnebyen i Rwanda. Her sammen med nestleder i SOS-barnebyer Danmark, Jess Myrthu.

Bilde nr. 3: Afrikas barn trenger Odd Fellow Ordenens verdier Vennskap, Kjærlighet og Sannhet sier dansk Stor Sire Lars Jørgensen til De Tre Kjedeled. Her i engasjert lek med barn i SOS-barnebyen i Gikongoro i Rwanda.

engasjement

En historisk sa

av Hovedmatriarker og Hovedpatriarker finner sted i Oslo i dagene 17

Fra Storlogemøtet i 2001 har Rebekkainstitusjonen og Odd Fellow institusjonen hatt felles ledelse gjennom Storlogens valgte Embedskollegium. Likestilling mellom søstre og brødre ble da et formelt faktum. Men både logeinstitusjonen for brødre og søstre og leirinstitusjonen for så vel matriarker og patriarker, har vært og er kjønnsmessig delt. Dette er både ønsket og villet.

På den annen side bygger både Rebekkainstitusjonen og Odd Fellow institusjonen på det samme verdimeslige og læremessige grunnlag, selv om dette gjennom disse to institusjonene har ulike rituelle uttrykk.

For å fordype seg i Leirens historiske opprinnelse, dens egenart, særegenheter og pedagogiske utfordringer, har Storlogen lagt opp et fellesmøte for alle nylvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker.

Hvor kommer vi fra?

Odd Fellow Ordenen i USA så dagens lys 26. april 1819 da Lodge No: 1 Washington ble stiftet. Dette hører med i enhver Odd Fellows barnelærdom. Dermed var logeinstitusjonen – eller det vi kan kalle gradsystemets første avdeling – etablert.

Det er ikke like selvfølgelig kunnskap at leirinstitusjonen – eller gradsystemets annen avdeling – ble instituert 6. juli 1927 gjennom institueringen av Encampment No: 1 Jerusalem som fra starten av hadde atten patriarker.

Rebekkagraden ble innført ved The Grand Lodge Meeting i 1851, og den første selvstendige Rebekkaloge ble instituert 14. november 1868 i Bloomfield, USA og med navnet Bloomfield Rebe-

kah Lodge no: 1. Når det gjelder leirinstitusjonen for matriarker, må vi faktisk til Norge for å finne opphavet. Det hele startet med institueringen av Rebekkaleir nr. 1 Oslo, 26.april 1980. I arbeidet med å etablere Rebekkaleiren stor Eks Spesial Deputert Stor Sire Jens Flakstad meget sentralt.

Felles ideologi – ulike rituelle uttrykk

Odd Fellow Ordenen er verdibærende. Alt Ordensarbeid hviler på den samme plattform av livsanskuelse og verdier. Alle medlemmer har før sin inntreden i Ordenen bekreftet at de har en monoteistisk livsanskuelse. Formuleringen for dette er hentet fra opplysningstiden hvor man brukte begrepet Det Høyeste Vesen. De historiske forutsetninger for denne formuleringen er bortfalt, så for moderne mennesker er det like greit å gi uttrykk for at man tror på Gud, men man er ikke forpliktet på å tilhøre noen spesiell religion eller konfesjonell retning. Denne

Samling

7.–19. juni 2011

troen understrekes i all symbolikk i logesalen og i våre ritualer, og danner bærebjelken i vår etiske tenkning. Logeinstitusjonen og leirinstitusjonen har forskjelligartede rituelle uttrykk for søstre og brødre, og for matriarker og patriarker. Men selv om Ordenen har et slikt rituelt mangfold, er fundamentet felles.

Loge og leir – hva er forskjellen?

Da logeinstitusjonen ble dannet i 1819, ble logemøtene holdt rundt i forskjellige vertshus. Slik var det for mange Ordener den gang. «Vertshustid» har både frimurerne og druidene felles med Odd Fellow Ordenen.

Den første egentlige Odd Fellow sal eller hall, fikk vi 26. april 1831 i Baltimore. Da begynte det et nitidig arbeid med å utvikle salen og dens symbolikk. Den eldste bok vi kjenner om hvordan logesalen skulle se ut, er en manual av Aaron B. Grosh fra 1853. Og det er åpenbart at logesalen har hatt mange forbilder og har røtter tilbake i tiden.

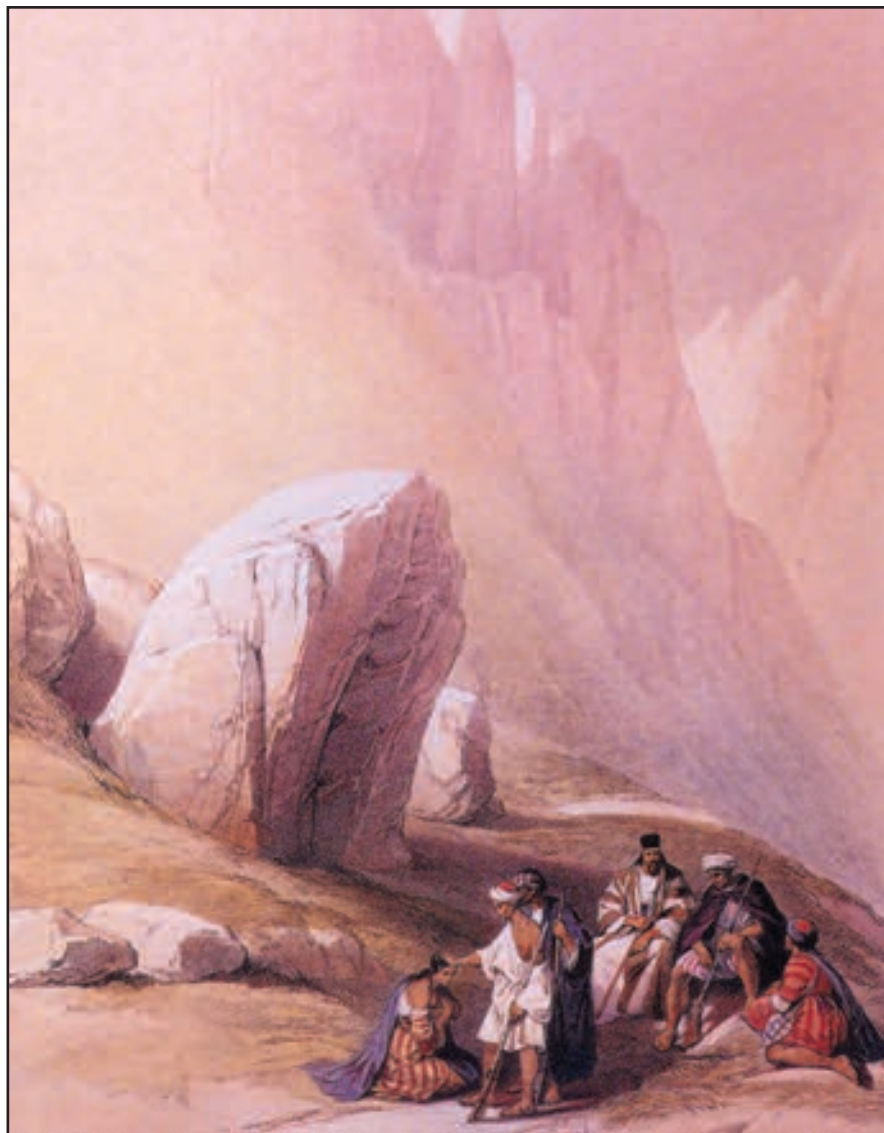
Da Leirinstitusjonen ble innført 6. juli 1827, laget man «an encampment room» - et leirrom – som skulle være ganske forskjellig fra logesalen. Ved å rekonstruere det vi finner på gamle tegninger og dokumenter, ser vi at det har foregått en gravis forflatning av leirsalen og dens egenart. Den er blitt langt mer lik logesalen enn den opprinnelig var. Det kan henge sammen med noe så prosaisk som at det var hyppigere logemøter enn leirslagninger.

Logesalen er preget av middelalderske æressymboler og av barokk arkitektur med sin subtile symmetri.

Leirslagningen finner symbolsk sett ute i en ødemark uten nevneverdige faste symboler enn den naturgitte stjernehimmel og det menneskeskapte samlingssted og varmekilde – bålet.

Logen er i sin belæring opptatt av enkeltmennesket i de tette og nære relasjoner, familie, venner og grupper.

Leiren er i sin belæring opptatt av hva det vil si å leve i et samfunn og i denne verden.

Det er fristende å la apostelen Paulus antyde forskjellen på loge og leir når han i det første brev til korintermenigheten sier: « Da jeg var barn, talte jeg som et barn, tenkte jeg som et barn, forsto jeg som et barn. Men da jeg ble voksen, la jeg av det barnslige.»

Leiren skal føre oss videre i vårt dannelsesprosjekt, fra Vennskap, Kjærlighet og Sannhet til Tro, Håp og Barmhjertighet.

Dypdykk

I tre dager skal landets nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker sitte sammen for å drøfte og identifisere Leirinstitusjonens egenart og utviklingsmuligheter. Mens de mange loger gjør det lettere for Overmestre å komme sammen og drøfte felles utfordringer, er denne muligheten langt mindre for lederne av Leirinstitusjonen.

Fredag 17. juni vil bli preget av Stor Sire Morten Buans gjennomgang av Ordenens og Leirinstitusjonenes situasjon i Norge og hvilke tanker og planer

som foreligger. Deretter vil Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs ta for seg Leirinstitusjonens historie og fremvekst, gjennomgå forskjeller mellom loge og leir, og ta for seg leirritualenes forståelse. I slutten av dagen gjennomgår SDSS Randulf Meyer det utviklingsprogrammet som Nevnden for Kunnskapsløftet har utarbeidet.

Lørdag 18. juni blir det separate møter for Hovedmatriarker og Hovedpatriarker.

Hovedmatriarkene skal se fremført Troens grad. Etter dette skal de ha et rituelt dypdykk hvor gradsritualet blir gjennomgått i detalj med fortolkninger og drøftelser.

Hovedpatriarkene vil tilsvarende få se DGL-graden og få en tilsvarende gjennomgang som matriarkene.

På kvelden vil Hovedpatriarkene og Hovedmatriarkene være til stede ved institusjonering og installasjon av Norsk Odd Fellow Akademi.

Søndagen vil bli brukt til felles drøftelser om arbeid og utfordringer.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Det gråtende dyret

Mennesket skal her stå i sentrum, og det med god grunn. For menneskets skyld synes naturen å ha frembragt alt det andre, men den har tatt en forferdig høy pris for privilegiet. Man vet ikke riktig om man skal kalle den en god mor eller en gjerrig stemor. Mennesket er det eneste dyr den kler ved hjelp av andres ressurser. Den gir de andre arter deres respektive klær: skall, bark, kork, tagger, brust, ragg, hårstrå, fjærbusk, vinger, skjell, ull.

Den forsyner stubber og trær med en beskyttende bark – i blant et dobbelt lag – mot kulde og hete. Bare mennesket kastes naken ut på den nakne marken den dag det blir født, med det eneste oppdrag straks å begynne å jamre seg og gråte. Intet annet dyr fødes til tårer, og det straks ved livets begynnelse. Det forhastede smilet som fort gir seg, får ingen del i før den førtiende dag. Alle menneskets lemmer kan vente seg lenker og bånd tidlig om morgenen. Det er en mottagelse som selv ikke de villdyr vi forer opp kan vente seg. Lykkelig fullbåret ligger det der – bundet til hender og føtter – det gråtende dyret som skal herske over de andre. Det begynner livet gjennom å være straffet for sin eneste forbrytelse: å være blitt født. Hvilke dårer som tror de kan briske seg, når de er født under slike omstendigheter! Helt i begynnelsen ser mennesket ut til å ha samme kraft og utvikling som et firfotet dyr. Men hvilken ventetid innen det kan gå, snakke, spise fast føde! Hvor lenge er ikke fontanellen åpen! Det er det beste beviset på at mennesket er svakere enn alle andre dyr.

Så kommer sykdommene og alle disse medikamenter som er uttenkt mot krampene, og som straks blir overspilt av nye plager. De andre dyrene kjenner sin natur og kan stole på sin hurtighet, sin evne til å fly eller svømme. Mennesket kan ikke noe og må lære alt: det kan ikke snakke, gå, spise – kort sagt, det har ikke noen annen medfødt ferdighet enn gråten. Så fantes det også adskillige som mente at det ville være

best «ikke å bli født, og dernest snarest å forsvinne». Som det eneste dyr har menneske fått sorgen som sin skjebne. Det velter seg i vellyst på utallige måter og i alle sine lemmer. Det alene er ærgjerrig, begjærlig, med ubendig livsvilje. Det alene er religiøst, begraver sine døde og sørger for de gjenlevende. Ingen er mer sårbar, rovgrisk, panikkslagen og mordlysten.

Sist, men ikke minst: andre dyr holder seg omhyggelig innenfor sine grenser. Vi kan konstatere at de samler seg til forsvar mot dem som er annerledes. Løven raser ikke mot sine egne. Ormer forsøker ikke å hugge mot andre ormer. Selv ikke havets vidundere og fiskene overfaller bare andre arter. Men de fleste av menneskenes ulykker voldes i sannhet av mennesket selv.

Menneskeheten som helhet har jeg i hovedsak behandlet i skildringen av folkene. Jeg kan ikke her oppholde meg ved seder og skikker av utallige slag – nesten like mange som det eksisterer menneskelige grupperinger. Noen av dem kan jeg allikevel ikke forbigå, særlig når det gjelder innlandsfolk. Mange kommer sikkert til å oppfatte mine påstander som lite troverdige. Hvem tror på etiopere før man selv har sett en slik? Hva er det som ikke virker som trolldom første gang man hører tale om det? Hvor mye er ikke blitt bedømt som umulig før det virkelig inntraff? Det er umulig å oppfatte naturfenomenenes majestetiske kraft så lenge man bare ser på detaljene, og ikke på helheten. Påfuglen og panterens flekker kan raskt bli beskrevet, men er umulige å bedømme på rett måte. For ikke å snakke om alle disse språk, dialekter og språklige variasjoner! Hva mennesket angår, kan man knapt tale om noen innbyrdes fremmedhet. I ansiktet har vi kanskje ti enkelte trekk. Allikevel har det ikke eksistert så mye som to ansikter man skulle kunne forveksle blant disse tusener av mennesker. Det er en prestasjon som ingen kunstart kan kopiere, selv med et lite antall gjenstander.

Plinius den eldre: Naturalis historia, VII

«Det gråtende dyret» i Europa

Inntil 1492 da Christoffer Colombus oppdager Amerika, var det bare tre kjente verdensdeler, Europa, Asia og Afrika. Selv med betydelig uklarhet, er det ikke usannsynlig at Asia betyr «soloppgang», Europa betyr «solnedgang» og Afrika betyr «solens land». I tidligere tider brukte man på tysk betegnelsene Morgenland og Abendland om henholdsvis Asia og Europa. Alle kontinenter har sin dype, særegne og interessante historie. Med ny historisk forskning vil vi stadig få vite mer om dette, ikke minst om kontinentene som ligger utenfor Europa.

Tre voldsomme fenomener er oppstått i Europa og formet hele kontinentet på en måte vi ikke er i stand til å tenke oss foruten. Det første fenomen er den europeiske filosofi fra de første, greske filosofene og frem til i dag. Denne tradisjonen har gjort europeerne rasjonelle i ordets rette forstand på en måte som har formet oss ut over det vi selv kan forstå.

Det andre fenomen er kristendommen. Den er på godt og ondt Europas egen religion. Men selv om vi har levd med denne religion i om lag to tusen år, har vi vanskelig for å forstå dens egenart. Kristendommen har påvirket alle deler av vårt samfunnsliv, blitt en del av det, og selv blitt påvirket. Som en teologiprofessor sa for en tid siden: «Enhver europeisk ateist er nitti prosent kristen.» Dette betyr ikke at vedkommende er uærlig, men at det er umulig for en europeer å riste av seg den europeiske kultur.

Det tredje fenomen er Europas tek-

Professor og forfatter Anders Piltz.

niske og vitenskapelige nyvinninger. I så måte har Europa vært hele verdens vitenskapelig og tekniske verksted.

Det kunne vært nevnt en rekke andre forhold også som særpreger Europa, men disse tre faktorene er mer enn nok å ta fatt på.

Det skorter ikke på forsøk på å forstå dette merkelige velsignelsens og forbannelses kontinent. Dette kontinentet har liksom mer enn noe annet kontinent utforsket alle sider ved mennesket. Det har gitt verden to gigantiske kriger som har ført hele verden ut på kanten av avgrunnen. Det har gitt hele verden en opplysningstid som har gitt frukter som menneskeretter og toleranse. Alt er undersøkt i Europa; høyt og lavt, godt og ondt, stygt og vakkert, fattig og rikt.

En intelligent oversikt

Den svenske filosofen og professor Anders Piltz har i boken «Det gråtende dyret» gitt oss en oversikt over menneskets vilkår i den europeiske tenkning. Han starter opp med teksten av Plinius den eldre om det gråtende dyret, om menneskets egenart og de store spørsmål i tilværelsen. Han leder oss tematisk opp

gjennom århundrene, og viser at egentlig har all vår søken vært etter dette; hva vil det si å være menneske? Hva vil det si å være moralsk? Hva vil det si å være sann mot seg selv?

Man blir imponert over den kunnskapsmessige bredde i den fremstillingen Anders Piltz gir. Og man blir fascinert over hans engasjement og evne til å fremstille de spørsmål han behandler på overbevisende måte.

Hvorfor skal vi lese boken?

Vi viser at Odd Fellow Ordenen bærer med seg verdier. I så måte er denne boken en gjennomgang av de verdier den europeiske kultur er bygget på. Enhver Odd Fellow med sans for dybde og innsikt i dette spennende og uuttømmelige område som heter idéhistorie, vil gjennom Anders Piltz' bok få en varig kilde til glede.

Anders Piltz: Det gråtende dyret – menneskets mangetydighet i europeisk tradisjon.

St. Olav Forlag ISBN 82-7024-123-7

Anmelder: Kjell-Henrik Hendrichs

De samfunnsmessige rammevilkår for Ordenslivet

Foto; Jon Esben Johnsen

Av professor Frode Thuen

I tidligere tider var det markerte trekk ved overgang fra barn til ungdom og fra ungdom til voksen. Også alderdommen hadde sine klare trekk. Professor Frode Thuen ved Høgskolen i Bergen skriver i Dagbladet 28. april 2011 en tankevekkende artikkel om nettopp disse dype, samfunnsmessige forandringer. Dette er perspektiver som han ytterligere utdyper i sin bok «Kunsten å være voksen», utgitt på Cappelen Damm forlag i 2011.

Disse perspektivene er meget velegnet til å gi innsikt og kaste lys over yngre Ordensmedlemmers livssituasjon, og å gi eldre Ordensmedlemmer innsikt i denne. Det er disse forandringene Ordenen må forstå og legge til rette for når man rekrutterer yngre Ordensmedlemmer. Ordenen kan ikke leve som «på oldemorsdager», men må tilpasse seg menneskers livssituasjon i dagens samfunn slik den faktisk alltid har gjort tidligere. Artikkelen egner seg meget godt til en innsiktsfull debatt på et ettermøte.

«Blant unge i midten av 20-åra er det mange som ikke føler seg helt voksne - i hvert fall ikke hele tiden, og i alle slags situasjoner. Når de er sammen med venner eller med sine foreldre, er det et mindretall som føler seg fullt og helt voksne. Bedre er det i jobbsammenheng og sammen med samboer eller ektefelle. Da føler åtte av ti at de er voksne. Konteksten er altså avgjørende. Og mer i dag, enn før i tiden.

For det som tidligere ble oppfattet som klare voksenmarkører, eller milepæler, har ikke den samme betydningen lenger. Ta det å flytte hjemmefra. Nå til

dags flytter mange unge ut for så å flytte hjem igjen etter ei tid, både én og to ganger, før de endelig etablerer seg på egen hånd. Bumeranggenerasjonen er de derfor blitt kalt.

På samme måte med samboerskap, også det har et midlertidig preg i svært mange tilfeller, på vei mot et eventuelt mer langvarig samliv.

På hvilke tidspunkt og i hvilke rekkefølge man når de ulike milepælene er dessuten mer variabelt i dag. På 1960-tallet hadde et stort flertall av 30-åringene oppnådd alle de fem tradisjonelle milepælene på veien mot voksenlivet: De var ferdig med sin utdanning, de hadde flyttet hjemmefra, de var økonomisk uavhengige, de var gift, og de hadde fått barn. Dette gjaldt tre av fire menn og to av tre kvinner.

Blant dagens 30-åringer er bildet ganske annerledes. Færre enn halvparten av kvinnene og bare en av tre menn har nådd samtlige av disse milepælene.

Heller enn å følge fastlagte sosiale mønstre iscenesetter de unge seg selv gjennom det livet de velger å leve. Derfor er det livsstilen og ens personlige egenskaper og kvaliteter, mer enn kronologisk alder, som avgjør om en har oppnådd voksen identitet. Så selv om den formelle voksenrollen tar til ved 18 eller 20 år, alt ettersom, føler man seg ikke nødvendigvis særlig voksen.

Men hva innebærer det å føle seg voksen? Det tradisjonelle svaret rommer to ulike kvaliteter. For det første en følelse av modenhet, at man så å si har funnet sin form, at en er noenlunde ferdig utviklet både fysisk og psykologisk, og for det andre, at en opplever å kunne ta ansvar for seg selv og livet sitt.

Dagens unge sliter med begge deler. Når det gjelder modenhet vet vi at mange ikke har noe klar oppfatning av hvem de er, hva de dypest sett står for, og hva de vil med livet sitt, selv langt ut i 20-åra. Undersøkelser viser at noen er på evig jakt etter seg selv, mens andre ikke egentlig føler behov for å avklare hvem de dypest sett er, eller vil være.

Det ene er kanskje ikke bedre eller verre enn det andre. Men det er uansett ikke egenskaper vi forbinder med en voksen identitet.

De unge føler seg heller ikke alltid i stand til å ta ansvar for seg selv. Mange føler mest av alt ambivalens. På den ene siden lengter de etter å løsrive seg fra foreldrene og stå på egne bein, på den annen side føles ansvaret både overveldende og truende. Mange unge er da også mer eller mindre avhengige av hjelp fra foreldrene, ikke minst økonomisk, i mange år etter at de har flyttet for seg selv.

Hva betyr det så at overgangen til

voksenlivet går saktere og mer gradvis enn i tidligere tider? Den amerikanske psykologen Jeffery Jensen Arnett er den som mest systematisk har prøvd å besvare dette. Han omtaler åra mellom 20 og 30 som «emerging adulthood», eller begynnende voksenliv. Typiske aktiviteter i denne fasen er utforskning og utprøving av ulike roller, identiteter, livsstiler, karriereplaner og intime relasjoner. Med tilhørende følelse av uro, og usikkerhet og tvil på seg selv og ikke minst det voksenlivet man er i ferd med å etablere.

Tradisjonelt har dette hørt tenåra til. Og akkurat tenåra utgjør en interessant parallell. Det var først tidlig i forrige århundre at man begynte å betrakte tenåringer som en egen aldersgruppe, til forskjell fra barn og voksne. Nå, hundre år seinere, hvor ungdomsalderen er blitt strekt ut i begge retninger, er vi i ferd med å oppdage og beskrive grenselandet mellom tenåra og voksenlivet, det som også er blitt kalt «senårene».

På samme tid som forskningen har begynt å kaste lys over denne trøblete overgangen til voksen identitet, har det kommet en rekke undersøkelser som viser at 40-årskrisen eller midtlivskrisen er en myte. Det er mer unntaket enn regelen at man går gjennom slike kriser midtveis i livet.

Denne innsikten har også bidratt til at oppmerksomheten har forskjøvet seg mot yngre aldersgrupper, hvor det synes å være større utviklingsmessige utfordringer og hyppigere kriser. Nye begreper som «kvartalkrisen» og «30-årsklemmen» er uttrykk for nettopp dette.

At det tar lengre tid å bli voksen nå til dags, medfører både muligheter og utfordringer. Anledningen til å vingle og prøve seg fram over tid, innenfor et nærmest uendelig mulighetsrom, gjør at de unge har bedre forutsetninger for å treffe veloverveide og kloke livsvalg, for eksempel når det gjelder yrkesvei og familieliv. Denne friheten har likevel sin pris. For i en utydelig kultur som vår, hvor det er få tradisjoner og allmenngyldige normer å styre livet etter, må man i stor grad bruke seg selv som kompass.

Men hvis man ikke vet hva man står for eller vil med livet sitt, blir livsvalgene vanskelige og resultatene ikke nødvendigvis slik man hadde forestilt seg. Det kan bli skjebnesvangert når valgene ikke kan gjøres om. Å få barn er et slikt valg. Når det skjer i ung alder, før den voksne identiteten er på plass, er det alltid en fare for at man ikke klarer å ta ansvar for barna.

Og ettersom man blir voksen stadig

seinere, er det også stadig flere som blir foreldre før de er blitt voksne, og som heller ikke blir voksne av å få barn. Ett av resultatene ser vi i den eksplosive økningen i barnevernssaker.

Når man ikke blir voksen før langt ut i 20-åra, eller enda seinere, kan det altså ha alvorlige konsekvenser både for de unge selv og deres familier, og for samfunnet som helhet. Derfor trenger vi som er voksne å ansvarliggjøre de unge, samtidig som vi må gi dem støtte og veiledning i overgangen til voksenlivet. Her ligger store utfordringer for dagens foreldre, og ikke minst for utdanningssystemet. Tar vi ikke tak i disse utfordringene, kan vi etter hvert få et samfunn hvor ingen lenger blir skikkelig voksne.»

*Kronikken er gjengitt med
velvillig tillatelse fra forfatteren,
professor Frode Thuen*

OBS!

Stoff til redaksjonen sendes Redaktøren på følgende måte:

- stoffet må være tydelig merket med hva det gjelder.
- stoffet sendes elektronisk på worddokumenter som kan åpnes og bearbeides.
- stoffet må være ordnet best mulig.
- det må gå tydelig frem hvem som er forfatter av teksten.
- det må fremgå hvem som er kontaktperson for stoffet inkl. mailadresse.
- Redaktøren forbeholder seg retten til å redigere stoffet etter magasinet behov.
- tilsendt stoff returneres ikke.
- tilsendt stoff blir oppbevart og kan bli brukt ved et senere høve.
- billedmateriale sendes bladets grafiske formgiver tydelig merket.

Bilder til redaksjonen sendes Jon Esben Johnsen på følgende måte:

- Gerne papirbilde i god kvalitet eller som digital billedfil.
- Høyest mulig oppløsning på kameraet bildene er tatt med.
- JPG-format.
- Digitale billedfiler rett fra minne kortet, altså helst ikke behandlet på noen måte.

Ordenens Memento

– Husk at du skal dø. Hvordan behandler vi dette emne

Dag Runar Pedersen.

Dette er et av de viktigste budskap som vi frambringer overfor våre brødre tidlig i vårt Ordensliv. Vår stadige påminnelse om dødens faktum, det påminnes vi gjennom forskjellige framstillinger blir minnet om ved åpning av hvert logemøte. Og assosiasjonen bør umiddelbart gå til Ordenens behandling av temaet – et sterkt møte for ethvert tenkende menneske. Romerne brukte sitt memento mori som en beroligelse. Det handler ikke om å overleve livet, det handler om å leve livet. Det faktum at vi er født, avleder et nytt faktum – nemlig det at vi skal dø. Og påminnelsen om at vi er dødelig, vil gi oss grunn til å leve livet der vi er, her og nå.

Samtidig fjerner vi oss fra det faktum. Vi tror vi skal overleve. Vi gjør døden til noe klinisk, noe som ikke egentlig handler om meg og mitt liv. – Så lenge vi tenker at «høyere, raskere og sterkere» er det som gir menneskeverd, så blir døden ganske utålelig. Den blir det endelige nederlag, et tegn på svakhet. Noe vi forakter.

Sosialmedisineren Per Fugelli mener vi i større grad enn før, mye på grunn av rikdom og teknologiske muligheter, prøver å styre naturen.

– I dag har vi en kravstorhet i retning av at vi vil ha null lidelse, null aldring og null død. Det forsøker vi å styre oss bort fra, og dermed kommer også denne eks-

Mori

et i vår Orden?

treme forventning at vi har rett på det aller beste til enhver tid.

Vi bygger fasade, eiendommer, rikdom og avhengighet til materielle ting, i troen på at det skal være med på å gjøre oss udødelige. Vi søker lykken alle andre steder enn der vi er, fordi lykke skal få oss til å overleve.

Vi velger bort smerten i livet, fordi den er ubehagelig. Og vi skal jo overleve. Å tåle smerten er vel så mye å leve som

gleden og lykken. Og alle disse materielle godene vi har fått, de får vi jo ikke med oss i døden. Derfor blir døden uutholdelig. Vi mister alt, tror vi.

I vår Ordens påminnelse, ligger en beroligelse. Minnet om at døden kommer, gir oss en klar forståelse av at vår tid er tilmålt. Lær menneske, å telle dine dager. Ikke la noe være ugjort i dag. Du skal leve livet her og nå. Du skal møte dine medmennesker med Thomas Wildes ord: – Hva kan jeg gjøre for deg? Det viktigste vi har i livet som menneske, er å være menneske for andre. Påminnelsen om at livet er tilmålt, skal i Ordenssammenheng ikke gjøre oss redde. Vi skal ikke føle frykt, men forstå at døden og livet henger sammen som elven og havet.

Hvordan kan vi da som Odd Fellows ta med oss vårt memento mori på en måte som styrker oss som menneske?

Gjennom vår forståelse av tidens begrensning, våre budord og vår styrke i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet, skal gjøre at vi kan møte vår siste tid på en verdig og bevisst måte. Vi må tørre å konfronteres med døden, døden som en attribut til livet. Vi må tørre å kjenne på sorgen etter våre døde søsken, vi må tørre å minnes, vi må tørre å smake på følelsen av dødelighet. Ved å søke etter mening med livet, vil døden ofte bli fiende. For meningen med livet kan vi vanskelig finne – sannheten ligger lenger fram, fortsatt i mørke. Ved å søke etter gods og gull, er døden en fiende. Vi kan intet ta med oss. Ved å søke etter bedømmelse fra Gud, finner vi da dødens himmel? Neppe og uansett, svaret finner vi ikke i dette jordeliv.

Tekst: Dag-Runar Pedersen

DØDEN ER INGEN AVSKJED

**Hvem sier de døde sover?
Hvem sier at dette var alt, eller at
det finnes en verden av større renhet
der de som forlot oss gikk inn
til evig skinnende ungdom?
Hit har vi fulgt deg
med vår avmektige mildhet
og trøstens hjelpeløst flakkende
hender.
Hit har vi fulgt deg
med ord av den store uvirkelighet
som ingen klage kan gjennomtrengre.
Til vi igjen
gikk langsomt bort under trærne.**

**Sover du nu
inn i de lysende stjernetåkers
frysende fjernhet
Dit våre ord, våre ytterste syner
aldri kan nå?**

**Barn, jeg sier deg:
Døden er ingen søvn.
Døden er ingen avskjed.
Uendelig nær er ditt smil, dine henders
gave av jordisk ømhet.**

**Uendelig nær er du alltid her
er de døde bestandig her og nu
i evig lys over hverdagens skritt
på jorden.**

Erling Christie (1928-1996)

FRA FØDSEL TIL DØD VAR JEG OMGITT

**Fra fødsel til død var jeg omgitt
av havets veldige brus,
det gikk som en flod gjennom natten,
det stod ved dag om mitt hus**

**som en evig tonende klokke
fylt av all jordens lyd,
all menneskenes lange smerte
og all deres korte fryd,**

**deres vilde håp og lengsler,
deres hat, deres redselsskrik.
Fra havets dybder steg det
og gjenlød i hver en vik,**

**i søvnløse netter lå jeg
og hørte det bruse bort,
om morgenen kom det tilbake
som larm fra en sluseport.**

**Det fyltde til slutt mine sanser,
min sjel og hele mitt jeg,
det brøt til slutt alle skanser,
så jeg syntes det hele var mig!**

Alf Larsen (1885-1967)

Norsk Odd Fellow Akademi – en

321

Tanken har ligget og ulmet lenge. Det er en rekke faktorer som har pekt i retning av å opprette en instans i Odd Fellow Ordenen hvor nettopp de mer akademiske og intellektuelle sysler blir satt i forsete. Dette er faktorer som Ordenens størrelse, alder og behov for gjennomtenkning av nesten alle sider ved dens virke. I det daglige virke blir det for liten tid til slik gjennomtenkning og systematisering. I tillegg har både andre Ordener som Frimurerordenen og andre Odd Fellow jurisdiksjoner som eksempelvis den svenske, allerede kommet i gang med slikt arbeid. I frimurersammenheng har man faktisk klart å opprette et professorat ved et universitet i England for frimurerspørsmål.

Akademiets statutter er nå så godt som klare. Målsettingen er formulert slik: «Norsk Odd Fellow Akademi skal gjennom forskning og studier tilveiebringe og formidle kunnskap og forståelse for vår Ordens opprinnelse, verdigrunnlag og historiske tradisjon, som et akademisk og praktisk grunnlag for en fortsatt bærekraftig og tidsmessig utvikling av Odd Fellow Ordenen i Norge.»

Akademibegrepet går tilbake til filosofen Platon (427-347 f. Kr.) Det som preget Platons akademi var nettopp dette å søke etter sann kunnskap for å kvitte seg med synsing, overflatiske betraktninger og overtro. Dette er en søken som aldri tar slutt. Men for ikke å gape over alt og ingenting, sier statuttene at arbeidet skal konsentrere seg om fire Ordensmessige, viktige områder. Disse er:

- Rituell og Ordenshistorisk forskning

- Etisk forskning
- Fremtidsforskning
- Ledelse

Etter hvert som Akademiet og Akademimedlemmene kommer i arbeid, vil ikke minst leserne av De Tre Kjedeledd bli kjent med mye nytt og fordypende stoff av Ordensrelevant karakter.

Akademiets struktur

Arbeidet med Akademiets struktur henger nøye sammen med hva man ønsker å oppnå med det. Et akademi kan lett bli noe isolert og virkelighetsfjernt. I det minste er det mange som kan oppleve det slik. Men både Platons og Aristoteles akademier levde midt i det pulserende liv uten at dette gikk på bekostning av arbeidets kvalitet.

Platons og Aristoteles' skrifter er høyst levende og relevante den dag i dag.

Norsk Odd Fellow Akademi ledes av en Preses og en Sekretær, samt to med-

lemmer til. Denne gruppen utgjør Akademiets Kollegium.

Sammen med Det Akademiske Kollegium kan Stor Sire utnevne inntil åtte medlemmer til. Disse tolv utgjør Det Akademiske Råd. Alle utnevnes for fire år av gangen, og med anledning til gjenoppnevning.

Etter planen vil medlemmer av Odd Fellow Ordenen som har interesse av Akademiets arbeid, etter nærmere kriterier melde seg som medlem i Norsk Odd Fellow Akademi og betale en fastsatt kontingent. Dermed får de tilgang til Akademiets arbeid og samlinger. Nærmere informasjon om dette vil komme senere.

For å spre aktivitet, drøftelser og informasjon, kan det opprettes regionale Akademiske fora hvor Akademiets medlemmer kan komme sammen til arbeid og samtaler.

realitet

Foto: Jon Esben Johnsen

Akademiets arbeid

Det blir Akademiets Sekretær som foretar det daglige arbeid i Akademiet.

Det Akademiske Kollegium vil være neste instans hvor all planlegning og beslutninger fattes, ikke minst om gjennomføringen av det årlige Symposium som vanligvis vil finne sted i juni måned. Dette Symposiumet – symposium betyr drikkelilje på gresk – skal være et sted hvor man skal synliggjøre Akademiets arbeid. Hvordan arbeidet skal synliggjøres blir avgjort ut fra arbeidenes karakter. Men foredrag, forelesninger og drøftelser vil etter all sannsynlighet være blant ingrediensene. Men også kultur og kunst vil høre hjemme her for å tilfredsstille antikkens ni mus.

Mye av Akademiets arbeid vil foregå på Nettet. Nettansvarlig for akademiet blir kommende Yppersteprest i Leir nr. 1 Norge, Espen Rud.

Akademiets medlemmer

Det finnes ingen formelle kriterier i vektleggelser ved utnevnelsen til Akademiet. Men medlemmene må være medlemmer av Odd Fellow Ordenen i Norge. Stor Sire kan også utnevne utenlandske Ordensmedlemmer til Akademimedlemmer for å styrke Akademiets kompetanse.

Akademiets Kollegium består av fire medlemmer. Det er:

- **Stor Sire Morten Buan** Oslo
- **Eks DSS Odd Gulbrandsen**
- **Akademiets Sekretær** Gjøvik
- **Eks DSS Sidsel Haldorsen** Tromsø
- **Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs** Asker

I tillegg til disse fire, består Det Akademiske Råd av:

- **Eks HP Lasse Hegge** Levanger
- **Eks DSS Hanna-Kari Thue** Molde
- **DSS Selle Marie Horntvedt**
- **Kristiansand**
- **CM Njål Tengs Abrahamsen**
- **Stavanger**
- **Storrepresentant Turid Tuft**
- **Tønsberg**
- **Eks OM Espen Rud** Oslo

Så langt er det altså to plasser som ikke er besatt. Disse vil bli besatt etter hvert som Stor Sire finner kandidater.

Instituering og installasjon

Institueringen og installasjonen finner sted i Stortingsgaten 28 i Oslo lørdag 18. juni 2011. De Storebedsmenn som vil presidere er Dep. Stor Sire Tove Aalborg

Odd Fellow Ordenens Magasin

på Overstolen som vil lede det hele sammen med Stor Kapellan Jorun Michelet på Kapellanstolen, Stor Sekretær Svandhild Sandem på Understolen og Eks Rådspresident Guro Lie på Eks Overmesterstolen.

Det er skrevet ut et høytidelig ceremoniell for anledningen. I dette vil Preses lede de nyutvalgte Akademimedlemmene i en presentasjon av Akademiets historie røtter, og visjoner for Akademiets virke. Til stede vil være gjester fra inn- og utland, samt alle nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker som på samme tid er samlet til et historisk seminar om Leirinstitusjonens utvikling.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Foto: Øistein Karlsen

Foto: Øistein Karlsen

26. januar 2011 ble stiftelsesmøtet avholdt i Stortingsgaten 28 i Oslo.

Rebekkaforeningen består av ti søstre. Åtte søstre kommer fra Rebekkaloge nr. 2 Urania, og to søstre fra Rebekkaloge nr. 18 Ragnhild. Moderloge er nr. 2 Urania, og initiativtager til denne nye foreningen er Uranias Fung. Eks OM Kirsti Uhlmann.

Stor Sire Morten Buan ledet det høytidelige Stiftelsesmøtet, og installerte foreningens valgte styre.

Veien fremover

Oslo har nå ni Rebekkaloger. Som flere andre storbyer er ikke tilslutningen til Ordensarbeidet særlig stort i forhold til andre deler av landet. Dette kan tolkes som et problem, men det er en langt større utfordring. Et annet trekk i Ordensarbeidet er at alle medlemmer – som alle andre – blir ett år eldre for hvert år som går. Når vi ser hvor mange 40-, 50, og 60-årsveteraner Odd Fellow Ordenen får, er det også klart at Ordenen i tidligere år var dyktigere til å rekruttere yngre mennesker. Det er ingen ting ved Orde-

Odd Fellow Ordenens Magasin

Oslo Rebekkaforening er stiftet

nens lære som tilsier at yngre mennesker ikke skulle ha glede av den. Snarere tvert imot. Stifterne tenker seg derfor at den nye Rebekkalogen som vil komme som en følge av den nystiftede Rebekkaforeningen, skal stå i ekspansjonens og rekruttering av unges tegn. Å rekruttere yngre betyr å øke Ordenens aldermessige bredde, og er ingen kritikk eller underverdning av eldre medlemmer.

Stiftelse og visjon

Styret i Oslo Rebekkaforening er:

Formann	Karin Ø. Bjerkerud
Viseformann	Kirsti Uhlmann
Sekretær	Sonja Ytterstad
Kasserer	Brit Iser
Arkivar	Kari Ulrichsen

Representanter fra nesten alle Rebekkalogene i Oslo var til stede. Ettermøtet ble holdt i en svært hyggelig atmosfære, hvor gitarist Tony Nicol underholdt med sang og gitarspill.

Brødre fra Loge nr. 132 Albert Schweitzer stilte opp for å servere og

Rebekkaforening

t

Foto:Øistein Karlsen

søster Kari Ulrichsen ledet taffelet på en utmerket måte.

Stor Sire holdt en motiverende tale, hvor han ga blant annet, med bakgrunn i egne erfaringer som chartermedlem, gode råd for arbeidet i Rebekkaforeningen.

Et lite utdrag fra denne delen av Stor Sires tale:

«Det er nå dere legger grunnlaget for den kultur, det miljø og samhold som i fremtiden vil prege den nye logen. Deres evne til å dra lasset sammen, spille på ulike kvalifikasjoner og interesser. Finne «godfoten» som min gamle lærer Nils Arne Eggen sa. Det er da en føler at en får bidratt med noe positivt, at en er med på et felles løft som gir både inspirasjon og glede, og ikke minst også stolthet og lojalitet til den nye foreningen og senere logen. Det vil komme dager da en synes at dette går trått og sakte, men dere vil nå målet dersom dere klarer å skape den riktige, gode ånden.

Jeg vil trekke frem en ting, gode pio-

Foto:Øistein Karlsen

Foto:Øistein Karlsen

BILLEDEKSTER:

BILDE 1: Vår DSS i Distrikt 1, Elna Kjær Meyer takket for maten og ønsket til lykke med dagen. Til høyre Arkivar Kari Ulrichsen som hadde ansvar for dette vellykkede taffelet.

Bilde 2: Formann Karin Bjerkerud mottar blomster og lykkeønskninger til den nye Rebekkaforeningen fra sin OM, OM Cecilie Hexeberg, Reb. Loge nr. 18 Ragnhild.

BILDE 3: Foran fra venstre: Sekretær Sonja Ytterstad, Formann Karin Østreng Bjerkerud, Bror Stor Sire Morten Buan, Viseformann Kirsti Uhlmann, Kasserer Brit Iser og Arkivar Kari Ulrichsen. Bak fra venstre: Str. Kirsti Eriksen, Str. Guri Bremerthun, Stor Ma. Torild G Skougaard, Stor Skm. Svanhild Ljosland, Dep SS Tove Aalborg, Stor Sekr. Svanhild Sandem, DSS Elna Kjær Meyer, Stor Kap. Jorun Michelet, Str. Anne Maij Fosmark og Str. Hege Sølvesen. Str. Gerd Amunlien Myrvoll var ikke tilstede.

Bilde 4: Et hyggelig taffel i god atmosfære.

Bilde 5: Stor Sire Morten Buan taler.

nerer. Vektlegg nå å bygge de gode relasjoner, bruk tid til å bli kjent med hverandre, la hver enkelt finne sin plass og spill hverandre gode. Det er ikke uten grunn at Vennskapsgraden er logens første grad, - det er nå dere må skape de gode vennskapsbånd, spinne trådene som knytter hver enkelt sammen og i fellesskap legge et godt grunnlag for etableringen av den nye logen når den tid kommer.»

Han takket så den nye Rebekkaforeningens Styre og medlemmer for initiativet, og for det arbeide de har påtatt seg, og gratulerte Oslo Rebekkaforening med den store dagen.

Og hygge hører med

Viseformann og initiativtager Kirsti Uhlmann holdt også tale ved taffelet, og delte sine tanker og visjoner om den nye, fremtidige logen, og understreket også et sterkt ønske om et fortsatt godt samarbeide med begge logene som har avgitt søstre til den nye Rebekkaforeningen. Det ble overrakt blomster fra begge OM-ene, fra nr. 2 Urania og nr. 18 Ragnhild.

Kvelden ble avsluttet med et innbringende lotteri, som kommer godt med i den nystartede foreningen.

Tekst: Sonja Ytterstad

Foto: Bengt Ø. Eriksen

Etisk aften i ord og toner

konsert i Jeløy Kirke i Moss

6.april 2011 inviterte Odd Fellow Ordenens loger i Moss til etisk aften i ord og toner i Jeløy kirke. Over 200 møtte opp i kirken. Med inngangspenger og frivillige bidrag kom det inn omlag kr. 20.000. Over-skuddet går i sin helhet til SOS barneby, Santo, 15 km utenfor hovedstaden på Haiti, Port- au-Prince. Øya er fremdeles sterkt preget av jordskjelvkatastrofen der for ett drøyt år siden.

De to Rebekka- og tre Odd Fellow logene i Moss har i en rekke år hatt samarbeid om kirkesøndag i mars med etterfølgende kirkekaffe i om-rådets kirker. I 2010 gikk man sammen om en etisk aften. Innholdet ble unn-

fanget under loge nr. 18 Varnas 75 års jubileum i 2009. Det var en forestilling med en kombinasjon av musikk og framstilling av budskapet om Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

OM Kjell Martinsen, Loge nr. 51 Folden, som også er musiker, har også i 2011 stått for innholdet, og logene har hjulpet til med det praktiske arbeidet. Arbeid har sveiset logene mer sammen.

Medvirkende var Follo seniororkester under ledelse av Kjell Martinsen, Per Viggo Nilsen, fiolin, Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs som resitør, og Rebekka/Odd Fellow koret i Moss.

Jeløy Kirke, med sitt vakre glassmaleri av Victor Sparre på altertavleveggen, ga en flott ramme rundt kvelden.

Konserten ble i år åpnet med Helge Hurums : «Adagio for Winds» framført av Follo seniororkester.

Deretter holdt DSS, Gunnar Gjølstad en god og informativ åpningshilsen.

Etter en musikalsk sekvens med orkester og fiolinsolist, holdt Kjell-Henrik Hendrichs et innholdsrikt og tankevek-kende lite kåseri om Vennskap.

Etter en ny musikalsk sekvens med orkesteret og koret, holdt Hendrichs et nytt kåseri, denne gang rundt budordet Kjærlighet. Deretter fulgte orkesteret opp med nok en sekvens hvor blant annet Gabriels Obo ble framført på fiolin av Per Viggo Nilsen og Hendrichs avsluttet så sin resitasjon om begrepet Sannhet. Innholdet og den flotte måten disse tre budordene, Vennskap, Kjærlighet og Sannhet ble framført på, passet utmerket sammen med orkester og andre solister.

Før avslutningen var det et nytt musikalsk innslag med det energiske orkesteret og koret

De musikalske gledene ble utmerket ledet av dirigent Kjell Martinsen. Han var dyktig til å binde sammen og gi publikum morsom og nyttig informasjon om det orkester og solister skulle framføre.

Fra SOS barnebyer holdt lederen i Østfold-avdeling, Bjørn Opgjordsmoen, en kort appell og takket for den støtten som ble gitt.

DSS Kari Lea avsluttet med å takke for den innsatsen som var gjort av Odd Fellow Ordenens medlemmer i Moss for

Foto: Bengt Ø. Eriksen

å få til dette arrangementet. Hun hadde også med en hilsen fra Storlogen og orienterte om Odd Fellow Orden En ny mulighet for å bli bedre kjent med Ordenen ble gitt ved «åpent hus» i Ordensokalene i Moss påfølgende søndag.

Hun takket også de frammøtte. Med kor og orkester var det godt over 250 tilstede på arrangementet.

Det hele ble avsluttet med «Deilig er jorden» med orkester, solist, kor og publikum.

Mosselogene er samstemte i at dette er en seriøs og verdig måte å synliggjøre Ordenen på i lokalsamfunnet.

Tekst: OM Tor Fjell

Foto: Bengt Ø. Eriksen

Nytt fra Storlogen

United Nations Pilgrimage for Youth (UNP) 2011.

I dagene 25. juni til 8. juli i år reiser ni jenter og to gutter som kommer fra ti forskjellige steder i Norge. Vi reiser via Frankfurt til Philadelphia som er første stopp, men allerede dagen etter reiser vi videre til New

York, hvor vi skal være i tre dager. Fra New York kjører vi til Ottawa i Canada, hvor vi skal være i to dager. Rundturen fortsetter til Niagara Falls, videre derfra til Washington D.C. Vi reiser hjem fra Philadelphia den 7. juli. Det blir en spennende tur. Vi skal skrive dagbok, og vil hver dag sende innlegg og bilder til nettavisen. Her kan alle følge med på hvor vi befinner oss, og vi vil fortelle hva vi opplever og hvordan vi har det. Jeg

skal være reiseleder i år, et stort ansvar, men også en stor opplevelse og ikke minst erfaring. Det viktigste er at ungdommene sitter igjen med gode minner og inntrykk, og ikke minst mer lærdom om FN og Odd Fellow Ordenen.

Svanhild Sandem

Stor Sekretær

Foto: Bjørn A. Johnsen

En vaffelstekende Stor Sire

Vi er ikke vant med å tenke Stor Sire opptatt med annet enn mer høytidlig Ordensarbeid, gjerne av seremoniell art. Virkeligheten er noe ganske annet. Dagene er fulle med møter, konferanser, avtaler og reiser. Topplederoppdrag tar gjerne langt mer enn de vanlige 35 eller 40 timer i uken. Når nå Stor Sire Morten Buan blir med til Siriusprosjektet på Radiumhospitalet og steker vaffer, kan dette oppfattes og tolkes på mange måter.

Odd Fellow Ordenens Magasin

Johanitterordenen

Johanitterordenen som startet i Jerusalem for over tusen år siden, og senere beveget seg til Kypros, Rhodos og Malta, lot hver fredag kveld til lørdag kveld sin Stor Mester arbeide som underordnet i Ordenens hospitaler. Dette skulle han gjøre for å holde fast på Johanitterordenens hovedoppgave, nemlig å pleie de syke.

Organisasjonsteorier

I organisasjonsteoriene har man alltid syslet med arbeidsdeling og ansvarsdeling.

Svarene på hva en leder skal gjøre har vært meget forskjellige. For en del år siden spredte det seg en oppfatning av at ledere burde kjenne det arbeidet som foregikk. Retningen fikk navnet Management by Walking Around. Poenget var ikke alltid at man skulle gjøre så mye, men man skulle skaffe seg innsikt i hva som foregikk. Dette skaper en innsikt. «Å vite hva man ikke vet, er også en allvitethet» sa Piet Hein. Og når man går slik rundt, får man nettopp vite hva man ikke vet.

I dag snakker man gjerne om holistisk organisasjonsforståelse, som en motsats til den partikularistiske. Det greske ordet holos betyr helhet. Det er vesentlig for en leder å kjenne hele sin organisasjon, ikke bare deler av den.

Det «fine» og «det mindre fine»

I visse kretser dyrkes tanken om at noen arbeidsoppgaver er finere enn andre, og at lederne skal befatte seg med de fine, mens de underordnede kan ta seg av «drittjobbene». Dette er en destruktiv organisasjonsoppfatning. Alt som skal gjøres i en organisasjon kan deles i nødvendig og unødvendig. Fjerner man de arbeidsoppgaver som er unødvendige, øker man effektiviteten. Det er en oppgave man alltid skal ta alvorlig. Men alle nødvendige oppgaver skal utføres med respekt og kompetanse. Her anerkjenner man seg tanken om at det skal være «kvalitet i alle ledd».

De som har innsikt i Siriusprosjektet og arbeidet for pasientene ved Radiumhospitalet vet at vaffelstekningen er en viktig del av det gode tilbudet Ordenen kommer med. Gode vaffer kjennetegnes både ved, smak, lukt og utseende. At Stor Sire deltar i vaffelstekningen er på mange måter et lærestykke. Det kan lære oss organisasjonsforståelse, noe om Ordenens egenart og at alle nødvendige Ordensoppdrag kan utføres med respekt og glede.

Regalie

– et ord som egentlig ikke finnes

Det er mange ord vår Orden benytter som ikke finnes i det vanlige, svenske språket. Slike ord er gjerne noe gammel-dagse eller er kommet til oss eksempelvis fra engelsk.

Regalie er et ord vi ofte anvender. Vi bruker det på den «kraven» vi henger om halsen. Den viser gjerne til hvilken grad du har og hvilket embede du har eller har innehatt.

Når vi setter regler for når vi skal bære regalie eller ikke, sikter vi dessverre ganske feilaktig bare til en slik krave som jeg har beskrevet ovenfor.

Men ordet regalie finnes i virkeligheten ikke, men er en hjemmesnekret variant av flertallsordet regaler. Dette ordet finnes bare i flertallsform – i pluralis.

Svenska Akademiens ordbok definerer ordet regaler som verdighetstegn, og påpeker at det kun finnes i flertallsform.

I den meget ansette Cambridge Dictionary forekommer også ordet bare i flertallsform og med denne forklaring på svensk: «officiella och traditionella speciella kläder och dekorationer, speciellt de som bärs i formella ceremonier.» Ordboken kompletterer sine kommentarer om dette med ytterligere et eksempel på riktig ordbruk: «Drottning-

ens regaler vid hennes kröning inkluderade hennes krona och spira.»

Et mer humoristisk eksempel refereres det også til: «Motorcyklisten var klädd i fulla regaler, i skinande svart läder och massor av kedjor.» Vi anvender åpenbart ikke dette ordet på en slik måte, men slik forekommer det tydeligvis i det engelske språket.

I en ganske omfattende eldre, engelsk ordbok forklares også ordet regaler. Også her understrekes det at ordet bare finnes i flertallsform. Her angis opprinnelsen av ordet å være fra latin, og at det betyr kongelige gjenstander og kongelige privilegier. Ordet sikter også til kongelig insignier og emblemer som anvendes ved kroning av konger og dronninger, og omfatter gjenstander som krone, rikseple, septer sammen med ulike form for sverd. Av særskilt interesse er det når det opplyses at det også gjelder blant annet insignier, medaljer og emblemer i bruk hos blant andre Frimurerordenen og Odd Fellow Ordenen.

På denne bakgrunn kan vi konstatere at det lett kan oppstå forvirring når vi i våre innbydelser skriver at regaler enten skal bæres eller ikke skal bæres ved jubileer eller andre store sammenkomster. Med regaler siktes det nok da vanligvis til det kraveregaliet som forteller om grad og embede. Mens den vide tolkning av flertallsordet regaler innbefatter alle Ordensmessige kjennetegn.

Jeg minnes en episode fra tidligere hvor jeg nettopp var blitt medlem av brødrenes Lovnevnd. Da fortalte jeg den

daværende svenske Stor Sire, Arne Beckman om min nyvundne, språklige kunnskap om ordet regaler. Han hørte på meg, lo vennlig og gledet seg sammen med meg over de nyoppdagene filologiske kunnskaper. Men han konkluderte med at det nok var best å la alt være som det var, til tross for at ordet regalie er feil, rent språklig. I min tid som Stor Sire hørte jeg på bror Arne Beckmanns råd og lot feilen leve videre. Men nå er det andre koster som feier. Så nå blir det spennende å se hva vår nåværende Stor Sire, Anders Lundgren, vil gjøre med misforståelsen.

Tekst: Eks Stor Sire Lars Fryklund, (SE)

Oversettelse: Kjell-Henrik Hendrichs

www.travelandlearn.no
Kjell - 90550571
Slomo - 95708930
travel-and-learn@hotmail.com

**Spesial tilbud
for Oddfellow- og
Rebekka- Logene**

	6. - 12. Mai Skottland Whisky og slotter
	22. - 26. Juni Don Giovanni Glyndebourne
	6. - 19. August Sri Lanka Kandi Tempel festival
	2. - 7. September Wien, Bratislava og Budapest
	25. Sep. - 8. Okt Bhutan og Øst India
	14. - 23. Oktober Nord India m Taj Mahal
	29. Okt. - 12. Nov Sør India Goa - Sol og strand

Odd Fellow Torg

Bransje/Firma	Kontaktperson	Telefon/E-post	Postnummer
ADVOKATER			
Bull & Co Advokatfirma AS	Jan-Erik Grundtvig Sverre	23 01 01 01 www.bullco.no	0203 OSLO
BANK•FINANS			
Haugesund Sparebank	Odd Tofte	52 70 50 00	5527 HAUGE-
SUND			
DNB NOR	Johnny Hanssen	03 000	7715 STEINKJER
BEGRAVELSESBYRÅ			
Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90	5147 FYLLINGS-
DALEN			
BILGUMMI			
Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00	3400 LIER
BILSALG			
Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00 post@nymobil.no	8041 BODØ
BOKHANDEL			
Stjørdal Bokhandel A/S	Svein Erik Schefte	74 82 43 85 stjordal.bokhandel@start.no	7501 STJØRDAL
BRANNSIKRING			
N.R. Brannsikring A/S	Steinar Jansen	52 71 73 44	5501 HAUGE-
SUND			
BRANNUTSTYR			
Braco AS	Einar Glenthøj	32 22 66 70	3420 LIER-
SKOGEN			
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR			
Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16 geir@turistbussen.no	6020 ÅLESUND
CATERING			
Reidars Selskapsmat	Reidar Larsen	51 52 23 22	4001
STAVANGER			
DAMEKLÆR			
Zig Zag	Reidun Persson	22 43 06 90	0157 OSLO
Womens Wear/Elinette		73 10 72 83	8041 BODØ
DAME- OG HERREKLÆR			
A. Oksnes a/s	Arne Inge Oksnes	70 12 10 82 arne@aoksnes.no	6003 ÅLESUND
Hauge & Co AS	Per Hauge	51 89 59 89	4006
STAVANGER			
Petersons kläder	Olle Peterson	+46 52 61 05 58	45221 STRØM-
STAD			
Sjuls Design	Anja Sjuls	416 97 823 www.sjuls.com	3116 TØNS-
BERG			
T. S. Adolfsen AS	Tor S Adolfsen	51 67 40 80	4306 SANDNES
EIENDOMSMEGLING			
Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490 obh@boli.no	7715 STEINKJER
ELEKTROENTREPRENØRER			
Elektro Nord a/s	Trond R. Jensen	74 16 78 00 firmapost@elektro-nord.no	7725 STEINKJER
FERIE OG FRITID			
Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100 www.casa-as.no	1617 FREDRIK-
STAD			
FRISØRER			
Lille Salong	Lill Kraft Johnsen	22 35 65 13	0173 OSLO
GALLERI/VERKSTED			
Hantho Galleri og Rammeverksted	Karl Johan Hantho	52 72 99 90	5527 HAUGE-
SUND			
GLASSMESTERE			
SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21	4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID			
Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810	1344 HASLUM
GULLSMED			

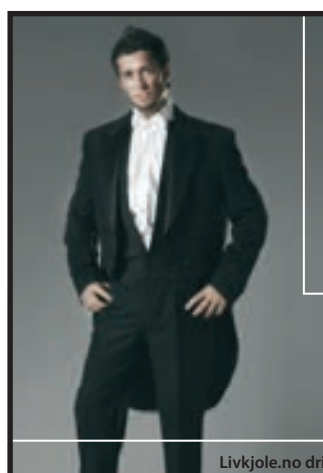
et

**Annonsering, adresseforandringer, oppsigelser,
endrede persondata etc:**

torill.solli@oddfellow.no

Bransje/Firma	Kontaktperson	Telefon/E-post	Postnummer
KJØKKEN/INTERIØR			
E Import a/s	Tom Johansen	35 55 52 22 www.eimport.no	3915 PORSGRUNN-
KRANER OG LØFTEUTSTYR			
Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	6050 VALDERØY
MALERMESTER			
Velde s Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	52 82 47 50	4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER			
Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23	2212 KONGSVINGER
REGNSKAP			
Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20	5750 ODDA
Bedriftstjeneste A/S	Viggo Bjørk	52 80 88 80	5501 HAUGESUND
Dønland Regnskapservice A/S	Arne-Kristian Dønland	77 60 69 30 akd@donland.no	9002 TROMSØ
REISEBYRÅ			
Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00 post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
RENSERI/VASKERI			
Marthes Renseri	Marthe Ree Lian	74 82 14 88 www.marthes.no	7500 STJØRDAL
REVISJON			
Inter Revisjon Kristiansand AS	Jan Hægeland	38 12 95 55	4612 KRISTIANSAND
RØRLEGGER			
Moderne Rør Service a.s	Roger J. Tuverud	901 31 844	0491 OSLO
Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00	3917 PORSGRUNN
Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350	5500 HAUGESUND
SNEKKER			
Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20	1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKENUTSTYR			
Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550 kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TAKSTMANN			
Takstsenteret	Per Egil Ilsaas	414 77 393 pei@takstsenteret.no	1319 BEKKESTUA
TANNLEGE			
Tannlege MNTF Einar Bjørnaas	Einar Bjørnaas	74 08 43 40 ebja5@online.no	7600 LEVANGER
Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10	0161 OSLO
TRYKKERI			
Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70	5500 HAUGESUND

43

TRENGER DU NY LIVKJOLE ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter tilbyr vi et kvalitetsprodukt sydd av 45% ull og 55% polyester. Vi leverer størrelsene 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen kommer med sort vest og benklær direkte fra importør til **kun kr 2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returrett.**

Bestill på: 24 timers ordrettelefon: 62 52 86 66 • Faks: 62 52 86 61 • E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, postboks 6, 2301 Hamar • www.livkjole.no

Artikler fra Odd Fellow Utstyr

**Piquet skjorte
hvit m/kjedeledd i rødt
for brødre
Kr 190,-
Art. nr. 11086**

**Paraply herre,
sort m/kjedeledd
Kr 100,-
Art. nr. 11068**

**Pashmina-sjal i ull/silke
Kr 410,-
Art. nr. 11085**

**PC skulderveske
m/kjedeledd i rødt
Kr 390,-
Art. nr. 11082**

Bestillingsliste for Odd Fellow Utstyr:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på kr 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10174	Bordflagg	.....	110,-
10176	Båtflagg/gjesteflagg	.....	90,-
10177	Båtvimpel	.....	90,-
11002	Regalieveske i kunstsinn	.....	475,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd	.....	135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd	.....	135,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole	.....	100,-
11028	Grått slips i silke m/kjedeledd, til privat bruk. TILBUDSPRIS!	.....	100,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd	.....	1 290,-
11032	Mansjettknapper forgyldt, hvit emalje m/kjedeledd	.....	730,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyldt, hvit emalje m/kjedeledd	.....	705,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse	.....	445,-
11036	Jakkemerke sølv/forgylt	.....	160,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen	.....	500,-
11038	Slipsnål forgyldt m/kjedeledd	.....	170,-
11039	Slipsnål hvit emalje m/kjedeledd	.....	450,-
11040	Anheng i gull m/doublekjede	.....	805,-
11041	Rebukkfigur	.....	462,-
11042	Tresokkel til Rebukkfigur	.....	50,-
11050	Rebukkering gull m/emalje	.....	3 130,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål: .....)	.....	2 985,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål: .....)	.....	2 165,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11061	Hansker i skinn, hvit, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str. ....)	.....	180,-
11062	Vanter i crepé, hvite. One size	.....	93,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk (faktureres u/ekspedisjonsgebyr	.....	88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str. ....)	.....	520,-
11067	Hvit skjorte, (str. ....)	.....	280,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd	.....	100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd	.....	100,-
11070	Silkeskjert dame, m/kjedeledd, 90 x 90 cm	.....	280,-
11071	Oval hvit bildecal, min. 10 stk.	.....	10,-
11072	Oval hvit decal til bruk f. eks. på innsiden av bilrute, min. 10 stk.	.....	10,-
11074	Kalosjer for herrer, Mocasin, S ....., M ....., L ....., XL	.....	286,-
11075	kalosjer for herrer, Commuter, S ....., M ....., L ....., XL	.....	286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd	.....	70,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt	.....	390,-
11083	Krus m/kjedeledd i rødt	.....	69,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd	.....	45,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke	.....	410,-
11086	Piquet skjorte hvit m/kjedeledd i rødt for brødre, str. L, XL, XXL	.....	190,-
11087	Piquet skjorte sort m/kjedeledd i gull for søstre, str. M, L, XL	.....	190,-

Navn: ..... **Odd Fellow Utstyr**
Adresse: ..... **Stortingsgaten 28**
Postnr.: ..... **0161 OSLO**
Telefon dagtid.: ..... **Tlf: 22 83 92 50**
E-post: of.utstyr@oddfellow.no

Kjære leser...

Odd Fellow Ordenen har som formål å danne oss. Den vil prege oss med sine verdier, etikk og budord. Her er det ikke snakk om noen uniformering og ensretting, men om en dannelse ut fra den enkeltes forutsetninger og egenart. Her er det ikke snakk om å bruke én fast form, den som i sin parodiske ytterlighet kan kalles en Prokrustes seng.

Vi skal preges av Ordens verdier, og på den måte få en berikelse av vår personlighet. Kanskje kan vi driste oss til å si at vi skal bli enda mer originale enn det vi opprinnelig var.

En annen lekse som vi åpenbart skal lære er å bli mer opptatt av andre mennesker; å bli altruistiske. Jeg har tenkt mye over hva dette innebærer. Å være altruistisk er å se og kjenne andre mennesker, og ikke minst utvikle sin empatiske evne. I dette arbeid møter vi mange stengsler. Den første og største er antakeligvis vår medfødte egoisme. Men i tillegg kommer alle de skylappene som vi blir utstyrt med gjennom livet. Det dreier seg ikke minst om skylapper i form av religion, politiske anskuelser og våre kulturelle briller. Selvfølgelig er det vår soleklare rett å ha vår religiøse tro, vår politiske overbevisning og vår kulturelle ballast. Men vi må også være klar over at disse våre kjære verdier og holdninger også kan virke som stengsler mot dem som tror annerledes, ser verden med andre politiske briller og har en annen kultur.

En stund før Kristi fødsel, nærmere bestemt før 159 f. Kristus, formet Publius Terentius Afer en markant setning: «Jeg er et menneske, og intet menneskelig skal være meg fremmed.» Denne setningen er en målsetting som det ikke er lett å ane den ytterste rekkevidde av, hvis det i det hele er mulig å konkretisere dens fulle innhold.

Den som følger med i fortid og nåtid, blir raskt klar over at mennesket har ufattelige – ja ufattelige – mange uttrykk. Mennesker har laget det flotteste og det dårligste, mennesket kan være både edelt og usselt. Jeg skal ikke lesse på med flere parametere, men peke på at mennesket som skapning kan være rent sagt uendelig i sine uttrykk. Dette er et av de forhold som skiller oss fra dyrene. Det er en Gudgitt gave, men også et Pandoras skrin.

Gjennom våre ritualer stilles Odd Fellow Ordenens medlemmer overfor en mengde menneskelig uttrykk. Vi blir invitert inn i andre menneskers liv og skjebne. Dette er ikke for at vi skal kikke og la oss underholde. Invitasjonen er der for at vi skal lære noe av dem, av deres liv og deres handlinger. Ritualene er der for «at intet menneskelig skal være oss fremmed.»

Og i alt vi foretar oss, ligger Ordenens formålsformulering i bunnen: «Odd Fellow Ordenens formål er å utbre vennskaps, kjærlighetens og sannhetens grunnprinsipper blant menneskene, å undervise dem i kjærligheten til Gud og deres neste, og lære dem at ord ikke er nok, men at disse lærdommer må omsettes i handling for at hver enkelt etter evne kan bidra til menneskenes forbedring og fullkommengjørelse.»

Det altruistiske menneske skal søke seg stadig dypere inn i det menneskelige og i menneskets egenart. På denne veien blir

Foto: Jon Esben Johnsen

det mange gleder, og mange sorger. Man vil møte det selvinnsynende, men også det dypt sjokkerende og avskyelige, men også det gledelige og vakre.

Menneskets mangfoldighet skal være en spore til ny innsikt på livsvandringen.

Etter hvert som vi ser, observerer og lærer, kan det være at vi spør hva denne evige søken skal være godt for? Da kan det hende at et godt svar på dette er: «Å forstå er å tilgi!» Det er så alt for mange som fordømmer, ofte fordi de ikke forstår. I forrige nummer av «De Tre Kjedeled» siterte Njål Tengs Abrahamsen latineren Publius Ovidius Naso som sier: «Damnant quod non intelligunt», eller på norsk «De fordømmer det de ikke forstår». Ut fra denne tanken er det å tilgi en del av det å forstå andre mennesker.

Det altruistiske mennesket er også et tilgivende menneske. Det er ingen dårlig ballast å gå ut i verden med for å møte sine medmennesker. Det er uforstand og hat nok der fra før av.

Kjell-Henrik Hendrichs

Odd Fellow Ordenen i Norge:

Den Norske Storloge:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Tove Aalborg
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Per-Arne Vidnes
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattemester Svanhild Ljosland
strstorskrm@oddfellow.no
Bror Stor Skattemester Thor Gunnar Eliassen
brstorskrm@oddfellow.no

Kanselliet:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

Distriktsledelse

Rebekka Distriktsråd:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Elna Kjær Meyer
Mobil tlf 918 41 936

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Sissel Idland
Tlf 51 61 83 25

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 918 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Tone Kvammen
Mobil tlf 918 52 582

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Haagenen
Mobil tlf 977 34 139

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Gerd Johanne Strømmen
Mobil tlf 976 66 388

Distrikt 7 Østfold

DSS Kari Lea
Mobil tlf 934 81 016

Distrikt 8 Vestfold

DSS Ingebjørg Nesje Jonassen
Mobil tlf 995 53 088

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Vivi Skyrud Uhre
Mobil tlf 957 49 202

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)
DSS Lisbeth Kristin Wictorsen
Mobil tlf 930 53 926

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Sylvi Tollefsen
Mobil tlf 907 78 119

Distrikt 12 Finnmark

DSS Ann-Mari Pettersen
Mobil tlf 917 96 657

Distrikt 13 Salten

DSS Lillian Holstad
Mobil tlf 480 06 015

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Horntvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Inger Mari Fossum
Mobil tlf 911 46 497

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Anne Grete Laugtug
Mobil tlf 478 32 407

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Margarethe Langfeldt
Mobil tlf 416 04 586

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Karin Lilleskare
Mobil tlf 900 60 578

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Ingeborg Baust
Mobil tlf 924 21 803

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Helene Holmøy
Tlf 76 12 22 83

Distriktsledelse

Odd Fellow Distriktsråd:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Per Arild Nesje
Mobil tlf 907 93 052

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Trygve Nils Vabekk Hjelte
Mobil tlf 908 99 399

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Hans Johan Landås
Mobil tlf 928 01 820

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Olav Hilmar Aass
Mobil tlf 905 14 928

Distrikt 5 Telemark

DSS Jan Strøm
Mobil tlf 911 42 910

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Gunnar Gjølstad
Mobil tlf 952 82 259

Distrikt 8 Vestfold

DSS Dag Virik
Mobil tlf 995 70 702

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Steinar Forsaa
Mobil tlf 411 03 188

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)
DSS Kolbjørn Hellum
Mobil tlf 901 29 211

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Svein Roar Simonsen
Mobil tlf 934 80 869

Distrikt 12 Finnmark

DSS Fred Davidsen
Mobil tlf 950 34 442

Distrikt 13 Salten

DSS Torbjørn Strand
Mobil tlf 906 66 195

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Hans Balchen
Mobil tlf 901 55 044

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Einar Kåre Longva
Mobil tlf 924 97 656

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Bjarte Idak Husevåg
Mobil tlf 951 49 988

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Arne Dagfinn Reistadbakk
Mobil tlf 934 03 179

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen
Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Morten Hallvard Søråa
Mobil tlf 906 66 469

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Tom Benkestok Schulz
Mobil tlf 916 25 964

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Rolf Berg Nilsen
Mobil tlf 900 66 907

Internett:

(www.oddfellow.no)

Webmaster:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek: Omvisning i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

Nettavisen:

Redaktør:

Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

Utenlandske Odd Fellow adresser:

Odd Fellow Gruppen på Costa Blanca

Telefon: 00 34 96 68 64 782

Odd Fellow Gruppen på Torreviaja

Telefon: 00 34 96 57 10 125

Odd Fellow Gruppen på Gran Canaria

Telefon: 00 34 92 87 25 008

Broderloge Costa del Sol nr. 1

Telefon: 00 34 95 23 81 718

De Tre Kjedeledd

Redaksjonen:

Redaktør:

Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout/Produksjon:

Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:

Knut Aslak Wickmann
wickmann@basemail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser:

Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Opplag:

21 200

Trykk:

UnitedPress Poligrafija corporation
Latvia

B-Blad

Returadresse ved **varig** endring:
De Tre Kjedeledd
Stortingsgaten 28

0161 OSLO

«Independent Order»

Plakaten ser vi er formet som endeveggen på en kirke, eksempelvis Vestveggen i Nidarosdomen. Dette passer også, for øverst har «veggen» innskriften «Odd Fellow Temple». Tempelet er utstyrt med gotiske og romanske buer,

korintiske halvsøyler og etasjetodelinger. I nederste etasjedeling til venstre, er nisjen for Odd Fellow loger, mens nisjen til høyre har Rebekkalogesymbolene. I sentralnisjen ser vi en rekke Odd Fellow symboler hvor vi kan merke oss overflødigtheshornene, lammet og verdenskulen. I øverste etasjedeling finner vi leirsymbolene. Ser vi på den øverste illustrasjonen på høyre side, ser vi en mann kledd i kjole og hvitt og med kraverregalie. Denne illustrasjonen kjenner vi fra før av, men da er personen ikledd både kraverregalie og skjødeskinn slik Odd Fellows brukte frem til 1882. Dette tyder på at plakaten er fra tiden etter 1882. Plakaten er et skriftlig bevis på tildelte grader. Det er grunn til å tro at dette må være beviset på at vedkommende eier er opphøyet til tredje grad i leiren, Den Kongelige Purpur Grad.